

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 12. V Celovcu 15. decembra 1881. XXX. tečaj.

Pridiga za I. nedeljo po razglašenju Gospodovem.

(Od dolžnosti, nedelje in praznike posvečevati.)

„In prigodilo se je, da so ga tretji dan v tempeljnu našli sedeti v sredi učenikov, katere je poslušal in popraševal.“

(Luk. 2, 46.)

Vvod.

Približali so se, ali da bolje rečem, nastopili so že tisti spačeni časi, od katerih so nam aposteljni in sv. cerkveni očetje že davno prerokovali pa nas milovali, ker so prevideli, v kakošnih zmešnjavah in v kakošnih zmotah bomo se znašli. Res je, kar se dolgo govori, se rado prigodi, in če hočemo resnico govoriti, moramo spoznati, da se je njihovo prerokovanje nad nami že dopolnilo. Kerščanska vera je začela pešati in v nekaterih sercih je že popolnoma ugasnila, kerščansko upanje se je v pregrešno, v prederzno upanje spremenilo, in od kerščanske ljubezni je še samo ime ostalo; le posvetna, mesena ljubezen cvete in s svojim smerdljivim cvetjem vse okoli zađuši. Brumnost in bogaboječnost je preganjana in zaveržena, duhovščina sovražena in zaničevana, molitev redka in slaba, služba božja le prisiljena, tako da se mi zdi, da je kronani prerok David prav od naših časov govoril, ko je rekel: „Vsi, skoraj vsi so se od pravega pota odvernili.“

Od kod pa tolika hudobija pride, zato bi vam lahko več vzrokov navedel. Ali niso sv. zakramenti, pri katerih se edino milost božja zadobi, popolnoma zapuščeni in pozabljeni? Ali se je

videla kedaj večja mlačnost v službi božji, kakor ravno v naših časih? Ali se še najde kaj pokorščine proti naprejpostavljenim in kaj spoštovanja proti božjim namestnikom? Ali ni ljubezen do Boga in do bližnjega že davno pokopana? Ali kaj bi vam vse to pravil in našteval, ker to nič ne pomaga in vsega še naštetih ne morem. Toda molčanje bi še manj pomagalo, da, celo škodovalo bi meni in vam, zatoorej vam hočem danes vsaj eden vzrok razložiti in presoditi, namreč slabo posvečevanje praznikov in sv. nedelj. V ta namen vam našega Zveličarja v zgled postavim, ki je še le 12 let star se na dolgo pot v Jeruzalem podal, in tam tako v službo božjo in molitev zamaknjen bil, da je cele tri dni v tempelju ostal.

To dolžnost tedaj, nedelje in praznike v službo božjo obračati, hočem vaše serce vtisniti v I. delu. Napčenosti in nespodobnosti, katere se v teh sv. dnevih godé, pa bom pokazal v II. delu.

Bog daj, da bi vas moja današnja pridiga omeščila, in da bi vsaj tiste dni, katere je Bog za svojo čast odločil, k svojemu zveličanju obračali in sveto kerščansko živeli. Preden pa začnem, malo poterpíte!

I. del.

Šest dni, rekel je Bog že v stari zavezi Izraelcem, šest dni v tednu delaj, in stori, kar ti je storiti, sedmi dan pa, ki je dan počitka in Gospodu tvojemu Bogu posvečen, ne smeš delati ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina in ne nobeden, ki je v tvoji hiši; zakaj tudi Gospod je vsa svoja dela v šestih dneh dedelal, sedmi dan pa je počival. Zato je ta dan posvetil in ga tudi tebi posvečevati zapovedal.

Vidite, kristjani! tako razločne so besede, s katerimi Bog sedmi dan ali sv. nedeljo praznovati zapoveduje. Ta zapoved ne dela nobenega razločka ne med bogatinom in revežem, ne med gospodarjem in hlapcem; vsem skupaj velevala v nedeljo počivati in jo v božjo čast obračati. — In zakaj tega ne bi storili! Bog je nas stvaril in nam življenje dal, on nam vsak dan brez števila dobrot dodeljuje, on nam je sv. nebesa in svetlo krono večnega življenja obljubil, torej je pač vreden, da en dan v tednu darujemo tistemu, ki nam celih šest dni za telesne potrebe privoli in pusti. To tedaj že naša pamet spozna in za pametnega pravičnega človeka ne bi bilo treba tiste božje zapovedi, ki pravi: „Posvečuj praznik“; zato menim, da mi ni treba, te reči vam preveč dokazovati, ker menda nimam nobenega tako hudobnega poslušalca pred seboj, ki za Boga in njegove zapovedi ne mara in zaničuje.

Ali vsaj nekateri izmed vas bote želeli in radi vedeli, kako imate ta dan živeti, da bi Gospodovo zapoved dopolnovali? — Na to

vem jes ta odgovor dam, da ni samo zadosti hlapčevska dela opuščati, lenobe in greha se varovati, ampak tudi dobra dela se morajo doprinašati. Med temi dobrimi deli zastopim sv. mešo, katero moramo celo, spodobno in v Bogu zbrani slišati, pridigo, katero moramo zvesto poslušati in na sebe, ne na druge obračati, kerščanski nauk, litanije in druga cerkvena opravila, katerih ne smemo brez potrebe v neinar puščati; med dobra dela štejem tudi branje pobožnih bukev, lepe in Bogu dopadljive pogovore, svete in pobožne pesmi, obiskovanje bolnikov in druga pobožna dela, katera imamo priložnost storiti in katera k našemu zveličanju kaj pripomorejo.

Tedaj le nikar ne mislite, da že svojo dolžnost spolnujete, če eno sv. mešo in pridigo slišite, drugi čas nedelje ali praznika pa preživite v lenobi, v spanji in v drugih grešnih kratkočasih. Celi dan dohsja Bogu, ne samo dopoldne, in zapoved, ki nam veleva praznik posvečevati, je čisto drugačna od tiste, ki pravi, da moramo sv. mešo slišati. Perva je od Boga, druga pa le od cerkve dana. Če tedaj daritev sv. meše s potrebno pobožnostjo slišite, spolnili ste le cerkveno zapoved; in če drugi čas dneva po svojih opravkih hodite ali svojim počutkom strežete, tedaj očitno kažete, da ne veste, kaj se pravi, praznik posvečevati. Ko bi tedaj tudi več ur v hiši božji in v molitvi ostali, ne more se vendar zato še reči, da ste nedeljo praznovali, zakaj če se od celega dneva govori, se ne zastopijo samo nekatere ure, temuč celi dan ali vendar večji del celega dneva.

Ob nedeljah in zapovedanih praznikih moramo tedaj bolj, kakor ob drugih časih svojega duha in svoje serce k Bogu povzdigniti in se v gorečo pobožnost zamakniti, za odpuščenje tistih pregreh in tistih napčenosti prositi, katere smo v delavniku storili, in če je priložnost, v zakramentu sv. pokore svojo vest očistiti: kdor bo tako živel, ne bo leno sem ter tje postopal in pohajkoval in se tudi ne črez dolg čas potoževal. — S tem pa ne prepovem vsega veselja in počitka ob nedeljah, ker vem, da si tisti, ki je ves teden delal, slobodno v nedeljo oddahne; truplo in duša ne moreta zmiraj vprežena biti, ampak tudi kako veselje jima moramo včasih privoščiti, toda to veselje mora biti nedolžno, zmerno in iz dobrega namena. Varujte se pa vsakega nezmernega, predolgega in šumečega veselja, ki spreminja dan Gospodov v dan sladnosti in nemira. O tem pa vam namenim govoriti v

II. delu.

„Hvala Bogu! rekli so nekaj kerščanski učeniki, sv. nedelja se je začela in Gospodov dan je napočil, spet bomo z novo gorečnostjo Bogu služili, spet bomo dobra dela opravljali in spet bomo nove in lepe rože vpletali v venec, ki nas v nebesih čaka.“ O zlati

časi kerščanske vere, kam ste prešli! Ali vas je veter odpihnil ali vas je dereča voda odnesla! O pridite, pridite nazaj! zakaj dandanešnji moramo duhovni vzdihovati: gorje nam, gorje vam, praznik je nastopil, nedelja se je začela, spet se bodo brezštevilni grehi naredili in kraljestvo peklenškega duha se bo čudno okrepilo.

Hotel Bog, da to ne bi bilo res, ali vsakdanja skušnja nam še vse hujše kaže. Koliko je postavim dandanes takih, ki si nobene vesti ne naredijo iz tega, če pridigo zamudijo ali celo opustijo, in mislijo, da je s samo tiho mešo že vse opravljeno. Vi spačeni ljudje! kdo vam je povedal, da je manjši greh, pridigo zamuditi, kakor sv. mešo? Kdo vas je učil, da s samo sv. mešo cerkveno zapoved izpolnite? Če vi božjo besedo tako malo obrajtate, vas sv. meša ne bo v nebesa pripravila, zatorej vas prosim tudi danes, kakor sem vas že enkrat prosil v imenu živega Boga, povejte tistim, ki božjo besedo zaničujejo, iz zanikernosti pridigo zamujajo in še le po dokončani pridigi v cerkev pridejo, povejte jim, da bi bolje storili, ko bi čisto doma ostali, ker tako vsaj nobenega pohujšanja ne bi dajali.

Koliko je takih, ki v teh svetih dnevih po kupčiji in barantiji hodijo, ali še po bolj nemarnih opravkih; ko bi v delavnik to storili, se bojijo, da bi kaj zamudili, da pa v nedeljo s tem Bogu spodobno čast kratijo, tega se nič ne bojijo. O vas posvetneže! vi svoje plačilo že na tem svetu dobite, v večnost bote pa šli s praznimi rokami, ter ne bote imeli nič dobrega pričakovati. Veliko, veliko je tudi takih, ki celi teden brez greha živijo, ob nedeljah in praznikih pa greh nakupičijo. Kedaj se angelj nedolžnosti bolj joče? kedaj se več prevzetnosti vidi, kakor ravno ob dnevih Gospodovih? Marsikatera oseba se celi teden veseli in Boga za lepo vreme prosi, da bi se zamogla v nedeljo v svojem ošabnem oblačilu skazati in ljudem dopasti! marsikateri mož v nedeljo skoraj pol dneva in celo noč v oštariji popiva ter naenkrat zapravi, kar je ves teden zaslužil.

Ob nedeljah se pijanosti in razuzdanosti vrata na stežaj odpro. H kerščanskemu nauku iti, se ljudem prenadležno zdi, in doma se kaj lepega pogovarjati, jim je prepusto; ali pojdite v gorice ali kleti in hrame, in videli bote grehe, pred katerimi bote stermeli, če že niste popolnoma sprideni; našli bote hiše, kjer se slabi ljudje shajajo, katerim še stariši ali gospodarji sami potuho dajajo; pojdite po oštarijah in slišali in vstrašili se bote, kaj se govori, in videli, kako široko vest da oštir ima, ki le na posvetni dobiček gleda, ne pa na ljudi, katerim streže; videli bote, kako zelo ženski spol, ki je od Boga s toliko sramožljivostjo obdan, pri mizah sedi in svojo nedolžnost v vinu topi. Jes še nisem nikdar bral in nikdar slišal, da bi bile ajdovske hčere v oštarijo hodile, a kerščanske hčere se tega ne sramujejo. Kakošna sramota za nje!

Če kdo misli s takim življenjem v nebesa priti, tedaj bo pač

moral nečisti Absolon iz pekla nazaj priti, zakaj proti zdajnim kristjanom ga on ni zaslužil. Gorje pa tudi takim krajem, kjer se toliko takih grehov godi, ker, ko bi se to ajdom in nevernikom pridigovalo in oznanovalo, kakor vam, bili bi že davno svoje grehe obžalovali in ojstro pokoro delali. Zatorej bodo pa tudi pregrešna mesta Sodoma in Gomora pri sodbi božji veliko lažje račun dajale in veliko manjšo kazen terpel, kakor pa taki kraji.

Odprite torej enkrat svoje oči in opustite svoje nesposodbnosti, katere naravnost v pogubljenje vlečejo, sicer se bo milost vašega Boga v jezo spremenila, mesto blagoslova, katerega vam je namenil, bode prekletstvo črez vas prišlo, in obsodil vas bo v družbo peklenskih duhov, kjer se bote za to kratko veselje, katero zdaj uživata, vekomaj jokali. Amen.

Pridiga za II. nedeljo po razglasenju Gospodovem.

(Od zakonskega stanu.)

„Tisti čas je bila ženitnina v Kani galilejski, in mati Jezusova je bila tam.“
(Jan. 2, 1.)

V v o d.

Posvetno veselje le kratko časa terpi in se rado v žalost in grenkost spremeni. Tisti, ki se danes smeji in so židane volje, bodo se morebiti jutre jokali in žalovali; tisti, ki svoja mlada leta v norčijah preživijo, na starost v revščini in sramoti dihajo in obilne solze točijo; ravno tako se pogostoma godi tudi v zakonskem stanu. S kakimi velikimi željami se nekateri ženijo in možijo, s kakim neizrečenim veseljem k poroki pridejo! Človek, ki jih gleda, bi mislil, da v nebesa gredó; ali večjidel to vse hitro mine, kakor prazna pena, kmalu vse preide, kakor dim v zraku, katerega veter razpodi. In vendar je tudi zakonski stan od Boga postavljen, tudi temu stanu je Bog veselje in srečo odločil, če se le v njem pametno živi in se njegove dolžnosti dopolnujejo. Jezus Kristus sam je šel na ženitovanje v Kano Galilejsko, je ondi z ženinom in nevesto in svati dobre volje bil, je ondi svoj prvi čudež storil in tako očitno pokazal, da je zakonski stan častitljiv in velikega spoštovanja vreden.

Pri vsem tem pa, ljubeznjivi moji! vendar dandanešnji tako malo srečnih zakonov najdemo; od vseh strani se sliši, kako se može in žene med seboj kregajo in preklinjajo, kako se togotijo

in sovražijo, ter eden drugemu smert in nesrečo želijo. Zatorej pre-mišljajmo danes to, zakaj da se na svetu toliko nesrečnih zakonov najde. Jes menim

I. zato, ker se brez potrebne priprave možete in ženite, in

II. zato, ker dolžnosti sv. zakona v nemar puščate in brez brumnosti v njem živite.

Ljubi moji fantje in dekleta! kateri ste zdaj ženini in neveste ali bote morebiti prihodnje leto, zastopite dobro in zapomnite si, na kaj morate paziti in kako živeti, ako hočete v srečen zakon priti; pa tudi vi zaročeni bote slišali, katere dolžnosti morate v svojem stanu spolnovati. Pripravite se ter me mirno poslušajte!

I. del.

Ko se je mladi Tobija ženil in Saro, Raguelovo hčer v zakon jemal, jo je tako nagovoril: „Sara! vstani in prosiva Boga danes in jutre in pojutrašnjem; vse te dni se Bogu priporočujva, da bi najno pamet razsvetlil; érez tri dni pa bova v zakon stopila, zakaj midva sva otroka svetih starišev, torej se ne smeva tako ženiti, kakor neverniki, ki Boga ne poznajo.“ In oba sta vstala in se pripravljala in molila cele tri dni in tri noči. Tobija pa je še posebno serčno prosil in molil: „O Gospod Bog naših očetov! ti veš, da se ne ženim zavoljo nečistega djanja, temuč le zato, da bi otroke dobil in jih učil, kako imajo tvoje ime hvaliti in častiti vekomaj.“ Ravno iz tega namena in iz nobenega drugega se morate tudi vi v zakon podati; ravno tako lepo se morate tudi vi pripravljati, veliko in goreče moliti in Boga za svet vprašati, ali je njegova sveta volja, da v ta stan stopite, da se ravno s to osebo zvežete, katero vam je Bog namenil; zakaj brumna žena, pravi sv. pismo, je posebna dobrotá, katero Bog le titemu možu dá, kateri se je s svojimi dobrimi deli vreden stori; nečimerna, nespametna in svojeglavna žena pa je kazen, s katero Bog tiste može kaznuje, kateri slabo živé in pri ženitvi njega za svet ne vprašajo.

In vendar, kako malo se jih z Bogom posvetuje! kako malo jih s pravega namena zakonski stan nastopi! Nekateri gledajo samo na posvetno blago in mislijo, če se le bogato oženijo, da bodo tudi srečni, ali velike dote ne delajo srečnih zakonov. Premoženje se kmalu porabi, ljubezen je kmalu proč, sovraštvo pa ostane, zato se bogatim nevestam večjidel slabo godi. Imajo sicer veliko snubačev, ali oni ne marajo veliko za nevesto, jim le denar in dota diši, in ko bi bila nevesta revna, se ne bi nobeden na njo ozeryl. Nekateri pa samo na lepoto gledajo in če le zal obraz vidijo, se precej vnamejo in oženijo; ali lepota kmalu zvène, kakor roža, in pod lepo kožo je dostikrat hudobno serce. „Vsa lepota je goljufiva, pravi sv. pismo, samo tista žena, katera se Boga boji, je hvale vredna.“

Nekateri se zato ženijo, ker jih stariši silijo ali jih drugi napeljujejo. Tak zakon je navadno le tako dolgo srečen, dokler godci godejo, svatje plešejo in vriščiijo, in dokler se mize od vina in jedi šibijo. Ko pa gostija mine, zgine ljubezen in sovraštvo in prepir prideta v hišo. Gorje tedaj vam stariši! kateri svoje sinove in hčere v zakon silite in jih celo nič za njihovo privoljenje ne vprašate. Vi lahko tako svoje otroke v časno in večno nesrečo pahnete in oni bodo vas še v grobu preklinjali, njihovo dušo pa bode Bog iz vaših rok terjal.

Dosti je tudi takih, ki se povsod ženijo in nimajo druge želje, kakor v zakon priti, ali s to ali drugo osebo, to jim je vse enako. Da taki nimajo veselega zakona upati, in da je nesrečen, kdor se v njihove mreže vjame, lahko sami spoznate, ako imate le iskrico zdrave pameti; in vendar se takih zakona željnih ljudi najde med moškimi, pa še več med ženskim spolom. Dosti je takih žensk, ki ne vejo drugega govoriti, kakor od moških: kakošen je ta in kakošen je uni, ki se moškimi nastavljajo, za njimi letajo, in jes mislim, ko bi jim na zbiranje dal: ali hočejo iti v nebesa ali v zakon, da bi šle rajši v zakon kakor v nebesa. Neumne deklice! kaj mislite, da bote v zakonu dobile? k večjemu kakošnega potepuha ali neumneža, ker pameten se gotovo ne bo na vaše li-mance vsedel.

Kaj pa še hočem le od tistih kristjanov reči, ki se z nečistostjo k temu stanu pripravljajo in vsi omadežani k altarju pridejo? kateri že pred poroko vsakoverstne ostudnosti doprinašajo ter se na truplu in duši vsi omadežujejo. Oj, Bog se usmili njihovega zakona, zakaj pekel jih čaka gotovo na tem svetu in skoraj gotovo na unem svetu; kdor namreč ne more v samskem stanu Bogu služiti in čisto in trezno živeti, koliko težeje bo še to v zakonskem stanu storil?

Zatorej, fantje! še enkrat vam povem, ako se ženite, ne glejte na samo bogastvo in na lepoto, ampak na brumno življenje in pošteno in nedolžno serce. Ako od katerega dekleta slišite, da v slabem znanju živi, da je prevzetna, jezična in samoglavna, da drugega ne misli, kakor na prevzetje in veselje, pustite jo v miru, čeravno ima tisučake; zakaj modra žena, pravi sv. pismo, hišo zida, nespametna pa že zidano podira.

In ve dekleta! ako od katerega fanta veste, da rad pijančuje, da se po noči potepa, da je že druge zapeljal, za nobeno ceno ga ne vzemite, zakaj če Bogu ni zvest, kako pa bode vam. Stokrat boljše bo za vas, ne v zakonu biti, kakor v nesrečnem zakonu jokati in zdihovati. Zakonski pa imajo velike dolžnosti, o katerih bom govoril v

II. delu.

Perva dolžnost zakonskih je serčna in pametna ljubezen, katera iz čistega serca izvira, ne pa tista, katero si fantje in dekleta lažejo, da drug drugega v greh zapeljajo. Ako ženin pred poroko čisto in brumno živi in se nespodobnega znanja varuje, ako nevesta nosi ne samo na glavi, ampak tudi v serci deviški venec, tedaj blagor jima! ker tedaj bota kakor dva angelja v zakon stopila in angeljsko bo njuno zakonsko življenje ter bota blagoslov božji dosegla na tem in na unem svetu. Če pa se ženin v svojem samskem stanu ne more zderžati ter razuzdano živi, če nevesta vsa kuštrava k poroki pride ali sad nečistosti pri sebi nosi, če je že prej vse storila, kar je gerdega in ostudnega na svetu, kaj jih potem drugo čaka, kakor peklenski zakon, poln kletve in prepira, poln hudobije in greha?

Ljubi bratje in sestre! spoznajte pa sami, kako more žena svojega moža rada imeti, če vselej, kolikorkrat ga pogleda, mora sama pri sebi misliti: „Ti si bil, ki si me nedolžnosti oropal in me v greh zapeljal; ko tebe ne bi bilo, ne bi bila nikoli svojega devištva zapravila in nikoli v tako nesrečo prišla.“ Kako more mož svojo ženo ljubiti, če mora pri vsakem pogledu misliti: „Ti si vzrok vse moje nesreče; ko bi ti bolj sramožljiva bila in meni ne vsega privolila, se tudi jes ne bi nikoli tako daleč spozabil in nikdar Boga tako razžalil.“ Zato opominja sv. apostelj Pavelj: „Možje! ljubite svoje žene, ne zavoljo poželenja, ampak kakor je Kristus svojo cerkev ljubil.“ Naj bo žena lepa ali gerda, bogata ali revna, zdrava ali bolna, ljubezen vaša od nje ne sme nehati, ampak čim v večih nadlogah je, tim bolj jo morate ljubiti.

Druga dolžnost zakonskih se imenuje zvestoba, kakor uči sv. apostelj Pavelj: „Zakon mora pri vseh v časti biti in zakonska pestelj brez madeža, zakaj nečistnike in prešestnike bode Bog sodil.“ Velik je greh nečistosti, ker Bog sam je zavoljo tega greha rekel, da mu je žal, ker je svet stvaril. Ali desetkrat hujši še je greh prešestovanja, kedar zakonski zvestobe ne deržijo in z drugimi prepovedano znanje imajo. Kdor v zakonu greši, pravi pregovor, že na tem svetu v peku gori in tudi po smerti ne bo pred njim ušel; in vendar se še zmiraj najdejo taki, od katerih slovi in je po celi fari znano, da sv. zakona ne spoštujejo, ampak po svojem nagnenji živijo in pregrešne zaveze imajo. Gorje takim spridenim možem, jes jih ne štejem h kristjanom, in boljše bi bilo tudi za nje, ko bi ne bili. Oni bi se le z dolgo ostro pokoro mogli z Bogom spraviti, za to pa ne marajo in tako bodo brez milosti pogubljeni.

Ali ne samo, kar zakon zadeva, ampak tudi, kar se premoženja tiče, morata mož in žena eden drugemu zvesta biti, ne zapravljati, ampak modro gospodariti in za potrebo kaj prihraniti.

Če pa mož denar s pijančevanjem zapravlja, žena pa se doma hudeje, solze toči in morebiti strada, če žena skrivaj žito prodaja in vse na gizdo obrača ali drugače po nepotrebnem potratuje, mož pa nima sčim davkov plačevati, kako sta taka dva v stanu v srečnem zakonu živeti in drug drugega rada imeti?

Je še sicer veliko vzrokov, zavoljo katerih se tako malo sreče v zakonskem stanu najde, ali vseh vam ne morem povedati in tudi ni potrebno; saj sami vidite, da je na tem vse ležeče, kako človek v samskem stanu živi in s kakošno pripravo da v zakon stopi. Čistost in nedolžnost si ohraniti, naj bo vaša največa skerb, in v nebesa priti, vaša vsakdanja misel. Ne izbirajte si prezgodaj in sami ženina ali neveste; če vam je Bog zakon namenil, vam bo že ženina ali nevesto pripeljal skoz vaše stariše ali naprejpostavljene. Če bote pa sami izbirali, bote gotovo slabo izbrali. In kedar namenite stan spremeniti, posvetujte se z Bogom in prosite ga za razsvetljenje, storite pravo in vredno spoved in najbolje je, kakor cerkev želi, da storite spoved od celega življenja; tedaj bo na dan poroke, ko bodo mešnik vaše roke zvezali, tudi Jezus vaša serca zvezal ter beste mirno in v pametni ljubezni živeli, dokler vas Jezus na nebeško svatovščino ne pokliče. Amen.

Pridiga za praznik presv. imena Jezusovega.

(Jezusovo presveto ime; gov. J. A—st.)

„Mu je bilo dano ime Jezus.“ (Luk. 2, 21.)

V v o d.

Minili so sveti, milostni božični prazniki! — Mi smo v sveti noči vstali, smo v cerkev hiteli, smo s sv. angelji prepevali: „Gloria in excelsis Deo!“ Čast Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, kateri so svete volje“, smo pred Jezusa v presv. oltarskem zakramentu na kolena padali, smo ga s pobožnimi Betlehemskimi pastirji z globokim spoštovanjem molili in častili, in mu hvalo dajali, da on — večni Sin nebeškega Očeta — je za nas majhno človeško dete postal, da nas je otroke božje in dediče nebeškega kraljestva storil.

V praznik sv. treh kraljev smo od vseh strani skupaj vrel, da smo, kakor trije modri, ljubemu Jezusu svoje darove prinesli: zlato srečne ljubezni, — kadilo pobožne molitve — miro poterpežljivosti v vsem svojem terpljenji.

Danes pa, drugo nedeljo po sv. treh kraljih, sv. cerkev hoče, da ime božjega deteta častimo, da v najsvetejšem imenu Jezusovem z globokim spoštovanjem svoje kolena pripogujemo. Sv. cerkev nam zato današnja nedeljo besede sv. Pavlja v spomin skliče, ki jih je nekdanj Filipljanom pisal; ko je veliki apostelj, stermel nad ponižanjem božjega Sina, in je rekel: „Ponižal je (Sin božji) sam sebe, in je bil pokoren do smerti, smerti pa na križu.“

Pa ravno zavoljo tega ponižanja ga je tudi Bog povišal, in mu dal ime, katero je črez vse imena, da se v imenu Jezusovem vsako koleno pripogne teh, ki so

1. v nebesih,
2. na zemlji in
3. pod zemljo, to je: zveličanih v nebesih, ljudi na zemlji, terpečih v vicah, pogubljenih v peklju.

In vsak jezik naj spričuje, da ima Gospod Jezus z Očetom enako veličastvo in oblast.

Zaslišite vse v imenu Jezusovem — katero naj visoko hvaljeno bo tukaj in tamkaj — v časnosti in večnosti.

Razlaga.

1. V imenu Jezusovem se pripogujejo vse kolena v nebesih.

O ljubi moji! ko bi mi zdaj le malo časa mogli v nebesa gledati, ko bi mogli videti Jezusa, Jagnje božje, sedečega na desnici Boga Očeta, in vso moč, in vse veličastvo, in vso hvalo, in vso čast, ki jo zdaj temu imenu skazujejo vsi angelji in svetniki na večne čase! Saj beremo, da so trume svetih angeljev se prikazale in prepevale, ko je ravno ta Jezus kot majhno dete v Betlehenskem hlevu rojen bil; kako mu angeljski kori prepevajo še le gori, kjer kraljuje v veličastvu svojega Očeta. Nekdanj je eden videl tisto veličastvo — sv. apostelj Janez. Poslušajte, kako nam te večne hvaljene pesmi v skrivnem razodenju popisuje: „In sem videl, pravi on, in slišal glas veliko angeljev okrog sedeža, in njih število je bilo tavžentkrat tavžent, in so rekli z velikim glasom: Vredno je Jagnje, katero je bilo umorjeno, prejeti oblast, in božestvo, in modrost, in moč, in čast, in hvalo; in vse stvari sem slišal reči: Njemu, ki sedi na sedežu, in Jagnjetu bodi hvala, in čast, in slava, in oblast vekomaj in vekomaj.“ (Skriv. raz. 5.) Glejte, to so kolena, ki se v nebesih pripogujejo, večno poveličevanje, ki ga vsi angeljski kori, vsi svetniki in zveličani Jezusovemu imenu skazujejo.

O ljubi moji! ali si ne želimo tudi mi priti med te nebeške trume? Blagor mu, kdor ga zamore tam gori hvaliti, in se veličastva njegovega imena vdeležiti! Vsi ga imenujejo svojega Odrešenika, vsi se mu zahvaljujejo za vse milosti in za vse zveličanje, in časté ime Jezusovo, v katerem se jim je prikazalo zveličanje.

2. V imenu Jezusovem se pripogujejo vse kolena na zemlji.

Ljubi moji! ko bi zdaj v tem le trenutku naša cerkev postala veterna ladja, in bi se vzdignila, in bi nas vozila po zraku, in bi nas nesla čez hribe in doline in dežele, in bi mi iz nje mogli gledati doli na zemljo — kaj bi mi pač doli videli? Videli bi brez števila mest, in tergov in vasi, kjer na milijone in milijone ljudi prebiva. In povsod bi videli visoke cerkve, in nad njimi visoke turne, na katerih se sv. križ blišči; in ko bi v sv. cerkve gledati mogli, bi brez števila veliko ljudi videli, ki na kolenih klečé — in vsi ti so svoje kolena pripognili v imenu Jezusovem, v njega verujejo, v njega kličejo, njega molijo, in njegovo ime spoznajo. In ne samo v cerkvah, ampak tudi v kerščanskih hišah jih je brez števila veliko, ki svoje kolena pripogujejo v Jezusovem imenu — povsod, kjer kerščanska molitev ni obmolknila. In povsod, po celem svetu ravno tista veličastna podoba. — Tudi mi smo zmed števila tistih, ki svoje kolena pripogujejo v Jezusovem imenu. Ali mar nismo ravno danes zato tukaj zbrani, da ga molimo? Ali ne verujemo v njega, ali ne upamo v njega, in ali ga ne ljubimo? Hvalimo Boga, da smo kristjani! nikoli se ne sramujmo njegovega sv. imena! Delajmo mu čast in veselje!

To je pač res, da vse kolena se še ne pripogujejo v Jezusovem imenu; veliko jih je, ki so sovražniki, zaničevavci in zasmehovavci Jezusa Kristusa in njegove sv. vere! Pa le malo potrpljenja, ljubi moji! Enkrat se bo znamenje Sinu človekovega na nebu prikazalo, in vsi človeški rodovi se bodo tresli. In on sam bo prišel na oblakih neba z veliko oblastjo in častjo. Ali ga bodo tudi takrat zasmehovali in zasramovali? O ne! takrat bodo tudi svoje kolena pripogovali — toda bo prepozno. O da bi se nam ta nesreča ne prigodila! Pripogujmo zdaj svoje kolena v tem sv. imenu, ne pa še le takrat, ko jih bomo s strahom in grozo pripogovati morali, ne še le prepozno!

3. V Jezusovem imenu se pripogujejo tudi vse kolena pod zemljo. Kje pa je to? Ljubi moji! to je v vicah in v peklju?

a) Poslušajte najprej, kako duše v vicah svoje kolena pripogujejo v Jezusovem imenu. — Duše v vicah pripogujejo svoje kolena v Jezusovem imenu, s solzami in britko žalostjo, da so Jezusa tolikrat razžalile, da so njegovo sv. ime v življenji premalo častile, in ga morebiti še po nepridnem imenovali, o zato žalujejo zdaj, in vroče solze točijo!

Duše v vicah pripogujejo svoje kolena v Jezusovem imenu, ker v vsej ponižnosti molijo njegove neskončno pravične sodbe, po katerih jih je terpljenje v vicah izročil.

Terpljenje v vicah, ljubi moli! je tako neizmerno veliko, da ga ni vstanu noben človeški jezik dopovedati, pa nobene pritožbe, nobenega mermranja čez božje naredbe v vicah ni slišati! Tam vsaka duša globoko-globoko svoje kolena pred Jezusovim imenom in pred njegovimi sodbami pripoguje; tam vsaka duša s spokornim

kraljem Davidom moli: „Pravičen si, o Gospod! in pravična je tvoja sodba.“ (B. 118.)

Revne duše pripogujejo svoje kolena v Jezusovem imenu z neizrekljivim hrepenenjem, da bi kmalo rešene bile.

Kakor slepi, gluhi, mutasti in gobovi in vsi betežni ob času, ko je Jezus vidno po zemlji hodil, so pri njem pomoči iskali, in so vsi svoje kolena pred njim pripogovali in klicali: „Jezus! Sin Davidov, usmili se nas!“ — tako tudi revne duše svoje kolena pripogujejo v Jezusovem imenu z gorečim hrepenenjem, da bi skoraj rešene bile iz svojega terpljenja: ja gotovo kličejo, kakor slepec v Jerihu: „Gospod Jezus! usmili se nas, če svojega življenja ne pobješ, da nam daš oči.“

Glejte, tako pripogujejo duše v vicah svoje kolena v Jezusovem imenu. One v neizrekljivem terpljenju žalujejo, jokajo, molijo njegove pravične sodbe, in kličejo in prosijo Jezusa, da bi se jih usmilil. Ljubi moji! to čaka tudi nas, če svojega življenja ne pobješamo, in njegovega sv. imena tukaj ne častimo.

b) Zdaj pa odprimo še druge vrata — oh strašen pogled; zakaj v Jezusovem imenu se pripogujejo tudi vse kolena v peklju. Pa kako? Peklenski duhovi se tresejo pred njegovim imenom.

Še ko je Jezus na zemlji bil, beremo, da so hudobni duhovi pred njim bežali, da so z rjuvenjem k njegovim nogam padali in klicali: Ali prideš pred časom nas pregnat?

Potlej vemo, da je Jezus po svoji smerti šel pred pekel, da je starim očakom njih zveličanje oznanil — pa tudi peklenkim duhovom in pogubljenim svojo zmago na znanje dal.

Vemo tudi, kako so sv. aposteljni, in drugi prijatli božji v Jezusovem imenu hudiče izganjali, da so hitro zbežali.

In tako mora celi pekel, naj se še tako brani in škriplje — celi pekel se mora Jezusovega imena bati, in pod njegovo močjo se pripogovati in zvijati, kakor se zvija červ pod stopinjo popotnika.

Ljubi moji! veselimo se te zmage Jezusovega imena čez hudiča, zakaj to je tudi naša zmaga! Če se Jezusovega imena terdo držimo, v njega zaupamo, v njega kličemo, se nam treba ni hudiča bati. V Jezusovem imenu imamo brambo zoper vse hudičeve skušnjave, zoper vse njegove napade — in še posebno ob smertni uri. Križ je škit in ime Jezusovo meč, s katerim se hudemu z močjo zamoremo postaviti nasproti.

Sklep.

Premišljevali smo zdaj, kako se vse kolena pripogujejo v Jezusovem imenu v nebesih, na zemlji, in pod zemljo; Kaj pa je nam storiti?

a) Naša dolžnost je ta, da najsvetejšemu imenu Jezusovemu,

ki je ime črez vse imena, vso mogočo čast skazujemo. To dolžnost so vsi pravi kristjani od starodavnih časov spoznali.

V štirinajstih listih, ktere je pisal sv. apostelj Pavelj do raznih občin in oseb, se bere to ime 219krat. Kolikrat le je mogel on to ime tudi izreči, in s kakošnim spoštovanjem! Pripoveduje se, da je njegova odsekana glava trikrat od zemlje kviško poskočila, trikrat presv. ime Jezus izgovorila, in je s tem tolažbe polnim imenom dušo v roke svojega Jezusa izročil. — Koliko dušnega veselja je presv. ime Jezusovo dajalo sv. Bernardu! On sam spozna, da ime Jezusovo je njegovemu sercu največe veselje, njegovim ustnicam slajši kakor med, njegovim ušesom najprijetnejši glas. Kako je njegovo ime od ljubezni do tega sv. imena vrelo, priča tista čudno lepa pesem, ki jo je on zložil: „O Jezus, ti sladek spomin.“

b) Sv. ime Jezusovo naj nam najljubše bo, in v terpljenji in v skušnjavah z vsim zaupanjem v njega kličimo.

Pobožni Tomaž Kempčan pripoveduje sam od sebe, da je enkrat po noči, ko se je bil že k počitku vlegel, od hudobnega duha z gerdimi, nečistimi mislimi nadlegovan bil, tako da je že mislil, da ne bo zadosti moči imel, tem hudim skušnjavam zoperstaviti se. V tej velikej nevarnosti zoper čistost grešiti, je najpoprej (kakor sicer po navadi) k Mariji pribežališče vzela, in začel je moliti: „Češčena si Marija“, pa skušnjava ni prejenjala; — Tomaž je molil dalje: „gnade si polna“, pa skušnjava ni prejenjala, je bila še hujša; on je molil dalje: „Gospod je s teboj“, skušnjava ga le še ni zapustila; — molil je naprej: „Žegnana si med ženami“, skušnjava ga je še zmiraj nadlegovala; — ko je pa te besede izrekel: „in žegan je sad tvojega telesa Jezus,“ je pa naenkrat strašni vihar v njegovi duši potihnil; vse gerde nečiste misli so zginile, in Tomaž je čutil sv. mir in neizrekljiv pokoj v svojem sercu. Šel je kot zmagovalec iz tega boja; in njegova duša je veliko veselje obhajala, in z najpriserčnejšo hvaležnostjo, ki se le misliti da, je Tomaž presv. ime Jezusovo častil, zakaj poskusil je, da to ime je najmočnejše orožje zoper vse napade in zalezovanje hudobnega sovražnika.

Zato, ljubi moji! posebno vi kerščanski mladenči in dekleta! pripogujte svoje kolena vselej s spoštovanjem pred najsvetejšim imenom Jezusovim; pri sv. roženkrancu ali kedar drugekrati „Češčenomarijo“ molite, vselej s pobožnostjo in s spoštovanjem izgovarjajte te besede: „žegan je sad tvojega telesa Jezus,“ in plačilo za to bo: Jezus vam bo moč svojega svetega in častitljivega imena občutiti dal ob uri skušnjave.

c) Posebno pa s pobožnim življenjem poveljujmo ime Jezusovo, da po njem nebes deležni postanemo. — In ravno to je poglobitna reč; zakaj kaj nam pomaga, če presv. ime Jezusovo še tolikrat in še tako pobožno izgovarjamo, pri vsem tem pa tako

živimo, da naše imena ne bodo v bukve življenja zapisane? Le s pobožnim življenjem bomo tudi mi enkrat prišli tje gori v veselo družbo tistih, ki v nebesih pripogujejo svoje kolena v imenu Jezusovem in v tem neizrekljivo zveličanje uživajo. In tako naj bo današnjega govorjenja poslednja beseda: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Amen.

Pridiga za III. nedeljo po razglasenju Gospodovem.

(Od dolžnosti naprejpostavljenih in podložnih)

„Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le besedo, in moj hlapec bo ozdravljen.“

(Mat. 8, 8.)

V v o d.

Lepo je slišati, pa še lepše je videti, kedar se naprejpostavljeni in podložni lahko zastopijo, lepo v miru živijo in s slabostmi eden drugega poterpjenje imajo; v taki hiši prebiva božji blagoslov, angelji jo varujejo nesreče in časna sreča in nebeško plačilo jo čaka. Gorje pa hiši, v kateri gospodarji ne porajtajo na Boga in ne dopolnujejo svojih dolžnosti, v kateri so posli zanikerni in neporedni ter po svojem hudem nagnenji živijo; taka hiša je nesrečna jama s strupenimi modrasi napolnjena, ki sama sebe popogubljuje in naravnost v peklenški ogenj hiti. — Zatorej, ljubi gospodarji in gospodinje! opustite svojo mlačnost in dopolnite z večo zvestobo svoje dolžnosti; vaši hlapci in dekle so vašej skerbi izročeni, in če se slabo zadržijo in bodo pogubljeni, bode Bog od vas njihovo dušo terjal in bo zavoljo njih tudi vas pogubil. Ozrite se na stotnika v današnjem evangelju in učite se od njega, kakošno skerb morate za svoje podložne imeti. On je bil imeniten gospod in je veliko podložnih imel, vendar je sam k Jezusu šel, pred-nj pokleknil in ga lepo prosil, da bi mu njegovega hlapca ozdravil. To je vsem naprejpostavljenim lep izgled, kako da morajo za dušo in truplo svojih podložnih skerbeti.

Pa tudi vi podložni, hlapci in dekle! imate svoje dolžnosti, katerih ne smete v nemar puščati; tudi od vašega zadržanja bode pravični sodnik oster račun terjal, in kar bote tukaj sejali, to bote na unem svetu želi. Toraj vsi, ki ste tukaj zbrani, mirno in zvesto poslušajte, kar vam bom danes na serce položil.

I. Kako se morajo gospodarji proti svojim podložnim zadržati, in

II. Kako na tanjko morajo tudi podložni ali posli svoje dolžnosti spolnovati — to vas bom ob kratkem podučil.

Preden pa začnem, se pripravite!

Razlaga.

„Ni oblasti, govori sv. Pavelj (Rim. 13, 1.), kakor od Boga“; tudi gospodarji in gospodinje imajo svojo oblast od Boga, zatoorej ne smejo s svojo družino po živinsko ravnati, ne je s težkim delom preobložiti in jej ne zasluženega plačila pritergovati ali priderževati. In zelo grešijo tisti, ki svoje posle tako z delom obkladajo, da zdravje zgubijo in bolehati začnejo; ravno tako grešijo tudi tisti, ki svojim hlapcem in deklam pritergujejo, kar so si grenko in kervavo zaslužili, ter jim ne dajejo pravice, katera jim gre. Vsem takim gospodarjem se bo godilo, kakor Faraonu, Egiptovskemu kralju. On je ljudstvo odiral in jim navlašč dajal toliko delati, da niso mogli moliti ne služiti. Zato ga je pa Bog grozovitno kaznoval, da je njega in njegovo vojsko in njegovo bogastvo v valovih rudečega morja potopil. — Ravno tako bo kaznoval tudi tiste naprejpostavljene, kateri samo na to gledajo, da družina pridno dela, za njihovo dušo pa nimajo nobene skerbi; naj gre družina v cerkev ali ne, naj se po noči okoli vlačí ali naj doma ostaja, naj kolne ali klafa, na to nič ne porajtajo, da le svoja dela opravlja. Da, najdejo se celo gospodarji, ki nimajo radi takih hlapcev in dekel, kateri radi molijo, večkrat v cerkev in k spovedi greje in so lepega zaderžanja, ampak jih za norca imajo in jim vsako slabost za velik greh zarajtujejo. O vas nespametnike! ki drugega ne mislite, kakor na premoženje in veselje, malo dobrega pa veliko hudega vas čaka in v časno in večno nesrečo bote zabredli.

Bogaboječi gospodarji in gospodinje, ki želijo tukaj in na unem svetu srečni biti, ravnajo vse drugače in imajo za svoje podložne vse večo skerb. Prav je, da ne pustite svoje družine brez dela postopati in okoli pri sosedih pohajkovati, ali toliko časa jim vendar morate dati, da svoje zjutranje in večerne molitve opravijo, da ob nedeljah in zapovedanih praznikih pridigo, kerščanski nauk in sv. mešo slišijo, in da vsaj na osem tednov enkrat k spovedi in k sv. obhajilu grejo. — Nikar pa ne dopuščajte, da bi vaši hlapci ali prihajači po noči okoli vasovali ali z osebami drugega spola skupaj stanovali; tudi ne, da bi vaše deklet zvečer spod strehe hodile ali na takem kraji ležale, kjer imajo vso prostost in priložnost do greha, in da s kratka rečem, ne pošiljajte zvečer ali po noči nobenega svojih podložnih brez velike potrebe od hiše; tudi ne terpite da bi se hlapci in deklet med seboj sovražili, ampak skerbite, da bodo vsi v miru in prijaznosti živeli. Učite jih, da bodo pred jedjo in po jedi skupaj molili, in da bodo, če ne vsak

dan, vsaj ob sabotah zvečer sv. roženkranc opravili in kes črez svoje grehe obudili; učite jih, da se bodo večkrat prekrizali in zraven rekli: „Jezus Marija in sv. Jožef, vam izročim svoje serce in svojo dušo.“ Tako bote vi svoje dolžnosti dopolnovali, pridne in brunne posle imeli in ž njimi vred nebeško kraljestvo posedli.

Pa tudi vi podložni, hlapci in dekle! imate svoje dolžnosti, katerih ne smete v nemar puščati. Vi morate zvesto in pridno delati in svoje naprejpostavljene vsake škode varovati; zakaj kakor je Bog stvaril ptico, da leta, in ribo, da plava, tako tudi družino, da zvesto in pridno dela. Kakor stoječa voda segnije in gerda mlaka postane, tako se tudi posli, ki pri delu radi postajajo, na truplu in duši pokvarijo. Tudi zvesti bodite in sami sebi pravice ne delajte; nikar ne recite, da bogatemu gospodarju služite in da se mu nič ne pozna, kar vzamete, ker pred Bogom se pozna najmanjša krivica. Brez gospodarjevega dovoljenja nikomur nič ne dajajte, kar ni vašega, in varujte se tistih sosedov in sosedinj, kateri hodijo vas, ne gospodarja zdaj za to, zdaj za uno prosit. Recite jim, da ne smete hudega storiti zato, da bi komu dobro storili. Če ste pa že kaj škode storili, povernite storjeno škodo in krivico, kolikor morete.

Drugič ubogajte svoje naprejpostavljene, kakor sv. apostelj Pavelj zapoveduje: „Hlapci, pravi on, ubogajte svoje telesne gospodarje s strahom in trepetom, s krotkostjo svojega serca, kakor Kristus, ne da bi le na videz stregli, kakor da bi človeku želeli dopasti, temuč kot posli Kristusovi, da božjo voljo iz serca spolnujete, da z dobro voljo strežete, kakor Gospodu, ne pa kakor ljudem; zakaj vedite, da bo sleherni od Gospoda plačilo dobil, kar bo dobrega storil, bodi si posel ali gospodar.“ (Efež. 6, 5—8.) Vendar, ko bi vam gospodarji rekli, da morate lagati, ali kaj vzeti, ali kaj goljufati, ali ko bi vas v gerdo nesramnost napeljevali, ne bi jih smeli ubogati, temuč morali bi Bogu bolj pokorni biti, kakor ljudem, in nikoli ne pozabiti večne resnice: „Kaj pomaga človeku celi svet pridobiti, pa zraven svojo dušo pogubiti?“

In tretjič spoštujte svoje gospodarje s krotkim, ponižnim in lepim zadržanjem, in ne raznašajte njih slabosti po celi fari; kar se pri hiši zgodi, naj pri hiši ostane, ker ni več nesreče pri hiši, kakor opravljiv posel. Tudi ne smete za vsako besedico zameriti in čeravno vas po nedolžnem obdolžijo, je boljše poterpeti, kakor za vsako malo reč godernjati; prešerna in zamerljiva družina je namreč Bogu in ljudem zoperna.

Spomnite se na brunnega Jakoba v starem testamentu, ki je bil pri Labanu v službi. Celih sedem let mu je zvesto služil in terdno delal, da bi mu, kakor sta se pogodila, Rahelo, njegovo lepo in mlado hčer za ženo dal; ali na zadnje ga je Laban gerdo goljufal in mu je dal Lijo, svojo geršo hčer za ženo. Jakob se vendar zavoljo tega ni kregal, ampak ves voljen in poterpežljiv je

zopet sedem let služil, da je Rahelo za ženo dobil. In ko je štirinajst let preteklo, ga spet ni od sebe pustil in, ker sta se pogodila, da bo Jakob vse pisane jagujeta za plačilo imel, je ostal. Težka mu je bila služba; po dnevi ga je solnce pripekalo in po noči ga je mraz terl in spanje se je ogibalo njegovih oči. Kar je zgubil ali kar mu je divja zverina raztergala, moral je on povrniti in vendar mu je še Laban plačilo pritergoval. Ali on je vse voljno preterpel in zato ga je Bog blagoslovil in mu veliko srečo dal, zakaj pridnega, zvestega in pobožnega posla Bog večljidel že v tem življenji z obilno srečo plačuje.

Zatorej nikar ne mermrajte, kedar morate težko delati in se veliko truditi, pa za ves vaš trud nimate drugo, kakor zasramovanje in preklinjanje in ne govorite, kakor nekateri neolikani kristjani govorijo: „Bolje bi bilo, ko ne bi nikoli na svetu bil ali ko bi me bil Bog majhnega k sebi poklical.“ To je greh in to se pravi, samemu Bogu se zoperstavljeni. Le pridno, zvesto služite in svoje dolžnosti na tanjko dopolnite, in Bog vas ne bo pustil brez povračila. Že tukaj na zemlji vam bo vse obilno povrnil, gotovo pa v sv. nebesih. Amen.

Pridiga za IV. nedeljo po razglasenju Gospodovem.

(Od nevarnosti življenja.)

„In glej! velik vihar je nastal na morji, tako da so valovi čolnič pokrivali.“
(Mat. 8, 24.)

Vvod.

Če premislimo, celo naše življenje ni drugo, kakor nevarno morje, po katerem se moramo voziti in zmiraj bati, da se naš čoln ne bi potopil ali na kakošni skali razdrobil in nas v globočino morja potopil. — Kakor valovi nepokojnega morja na barko bijejo, tako tudi valovi hudega poželenja na naše persi buhajo ter nas v prepovedano veselje vlečejo; in kakor hud vihar morje preteplje in razburka, tako tudi grešne navade po naših žilah divjajo in našo spačeno kri razburkajo. Na morju se morajo ljudje zmiraj bati, da jih ne bi morski tollovaji napadli in oropali; tako se je tudi nam vedno bati, da nas ne bi hudobni ljudje obto, kar nam je najljubšega, ob nedolžnost in mir našega serca pripravili in v brezen večnega pogubljenja potegnili. Gorje ljudem, ki se na neznanu širokem morji znajdejo, in njih čoln na kakošno skalo za-

dene in se predere, da voda čoln zalije in jih v svoje strašne globočine zakoplje; gorje tudi nam, če nas naše grešno nagnenje premaga ali nas zapeljivci v svoje mreže vjemejo, brez rešenja bomo pogubljeni. In da s kratka rečem: kakor na morju ni nikoli brez nevarnosti, tako tudi mi v svojem življenju nismo nikoli brez straha. Od ene strani nas pritiskajo boleznj, od druge strani nas ljudje zasmehujejo, zdaj nas vest peče in grize, in zdaj nas peklenski duh moti in zapeljuje, da je prav resnično, kar sv. Anton puščavnik pravi, da je mreža skušnjav po celem svetu razpeta.

In da se vi preljudi moji kristjani! ne bi v to mrežo vjeli, hočem vam danes povedati, katere so tiste nevarnosti, katere so tiste strupene kače, ki naša serca najgloblje ranijo in kateri so tisti valovi, ki našo dušo najbolj gotovo požrejo.

Ljudi moji! pripravite se in kakor navadno moje nauke zvesto poslušajte!

I. del.

Najhujši valovi, ki so človeku najbolj nevarni, in v katerih jih največ potone in konec vzame, so valovi nečistega ali nesramnega dejanja, zatorej mora vaša vedno in tako rekoč največa skerb biti, se pred njim obvarovati; ali ker sem vam še le danes teden hudobijo tega greha pred oči postavil, mislim, da so vam še moji nauki v spominu, in vam torej danes pokažem drugo jamo, v katero jih veliko pade, in to je: Prevzetnost v mislih, v besedah, v obleki in v celem zadržanju; zakaj prevzetnost je slehernega greha začetek, pravi sv. pismo; kdor v njej teči, bode s kletvijo napolnjen in pogubljen; ona je angelje iz sv. nebes spodila in perve stariše iz paradiža izgnala, in še tudi zdaj največ ljudi nesrečnih stori. — Mladeneč, ki se visoko nosi in svoje tovarše zaničuje, se Bogu in ljudem zameri, samemu sebi pa veliko škoduje. Kakor prah na cesti, katerega veter v zrak vzdigne, spet na zemljo pade in se v blato spremeni, če ga dež zmoči, tako se tudi vsem prevzetnežem godi: „Kdor se povišuje, bode ponižan,“ pravi Jezus, in gotovo je, da, kdor sam sebe preveč štima, ravno s tem na znanje daje, da malo velja.

Tako tudi deklica, ki se prevzetno ali nesramno oblači, pade zapeljivcem v roke in angelj varh od nje beži; če se pogostoma ogleduje, rada pozabi, da pri Bogu samo lepota serca kaj velja, ter sama sebi veliko škoduje. Sv. pismo zato opominja: „Odvorni svoj obraz od nališpane ženske in ne zijaj po tuji lepoti, ker zavoljo ženske lepote se jih je veliko pogubilo in iz nje se vnema poželjenje, kakor ogenj.“

Pa tudi vi stariši imate velik vzrok, da od mladega svoje otroke na ponižnost vadite, zakaj kdo je kriv, da toliko hiš oboža

in na stare dni toliko razterganih ljudi hodi, če ne zapravljliva prevzetnost? Huda je sicer uima, ki vam jemlje žetvo na polji in branje v goricah, ali kar ona eno leto vzame, drugo in tretje leto spet poverne; pa veliko hujša uima je nečimurna ošabnost ali gizdost, ki nikoli nima zadosti; ona je veliko hujši davek, kakor tisti, katerega gosposki plačujete, ker zavoljo nje cele dežele in kraljestva obožajo. Če tedaj hočete oblačilo čiste nedolžnosti nositi, morate slovo dati oblačilu posvetne zapeljivosti.

Ali ne samo v djanju, ampak tudi v mislih in besedah se mora čistost in ponižnost vašega serca svetiti. Naj tedaj nikoli nobena kletvica in nesramna beseda, nobena klafarska pesem iz vaših ust ne pride, in zapomnite si za vselej besede sv. pisma, ki pravijo, da jih je veliko po ostrem meču pomorjenih, pa še veliko več jih bo zavoljo jezika pogubljenih. — Kako žalostno je pač tedaj v naših časih toliko moških videti, ki se za vsako besedo rotijo in za vsako malo reč pridušujejo. Taki ljudje so podobni črnim meglam, iz katerih se bliska in germi in mesto dežja le strele švigajo ali toča priropoče. Bog nas varuj takih ljudi! Ni še dolgo, kar sem bral v nekih bukvah, da je nekoliko kmetov na Nemškem na binkoštno nedeljo zvečer v oštariji kvartalo, zunaj pa je germelo in se bliskalo. Eden izmed njih, ki je že skoro vse zaigral, še postavi, kar ima rekoč: „Ako še to zlodej vzame, pa naj tudi mene strela vdari.“ Komaj je to izrekel, že strela va-nj vdari in ga na tla trešči, drugim pa se ni nič hudega zgodilo. Če ravno tebe, ki po navadi preklinjaš, še strela ni zadela, bode te pa unstran groba toliko strašnej zadela.

Še bolj nevarne pa so nemarne besede in pesme, ki nedolžno serce umorijo; zakaj kakor tisti, ki tiče lovi, lepo piska in prijetno žvižga, dokler tiče ne vjame in mu vrata ne zavije, ravno tako peklenski sovražnik mladenče in dekliča s kvantarskimi besedami in nespodobnim petjem na svoje limance vabi, dokler jih ne vjame. Zato gorje vam, ki s svojim umazanim jezikom nedolžne duše pohujšujete in nespodobne želje v njih persih budite, boljše bi bilo za vas, da bi se vam bil pri vašem rojstvu mlinski kamen na vrat obesil in bi se potopili v globočini morja. Od tega pa bom še več govoril v

II. delu.

Iz tega, kar ste do zdaj slišali, se lahko prepričate, da je res, kar sem ob začetku rekel, da je namreč vaše življenje nevarni vodi podobno, na kateri si nismo nobeno uro svojega življenja svesti. Zato vam zraven teh nevarnosti, pred katerimi sem vas že svaril, še dva prepada pokažem, pred katerima se imate skerbno varovati. Varujte se

1. pijanosti, zakaj veliko jih je, ki zdravje, pamet in nebesa

zapijejo. Kakor žalostna je velika suša, ki hribe in doline tako posuši, da se zemlja razpoka in gore same od sebe goreti začno, tako žalostna je pijanost za pijanca, kateri tudi ima v sebi sušo, katere še smert ne bo pogasila. Pijanca noge ne nosijo in roke mu oslabijo, vsaka nevarna bolezen se ga rada prime, in če zboli, se težko ozdravi. „Kdo se prepira in do kervavega tepe, pravi sv. pismo, kdo ječi in zdihuje? Kdo ima zatekle oči? Ali ne tisti, ki se vedno pri vinu znajdejo in zmiraj bokale praznijo.“ „Zavoljo nezmerne pijače jih je že veliko smert storilo,“ pravi modri Sirah. In cerkveni učenik Tertulijan pravi: „Pijanost in nečistost sta dva hudiča, ki sta skupaj sklenjena, tako da, če se človek enemu vda, ga tudi drugi kmalu zgrabi. Pijanost in nečistost ste dve sestri iz pekla doma, kakor ste čistost in treznost dve sestri iz nebes doma.“ — Mladeneč, ki se že v mladih letih nezmerno piti navadi, leti po gladki poti naravnost v večno pogubljenje, zakaj v pijanosti stori pijanec vse, na kar še v treznosti mislil ni. Kakor stekel pes vse zgrize in vse s svojim strupom umori, kamur pride, tako tudi pijan človek vse pohujša, kamor stopi, ter v pričo najbolj nedolžnih otrok klafa in preklinja, se roti in pridušuje. Zato jes menim, da je lažej po razbeljenem oglji hoditi in svojih nog ne sežgati, kakor pijanosti se vdati in svoje čistosti, svoje duše ne zgubiti. Zato nas sv. Pavelj opominja: „Ne upijanite se z vinom, v katerem je nečistost.“ Da se bote pa lažej tega greha obvarovali, zato bežite

2. pred slabimi tovaršijami, zakaj kdor se smole dotika, govori sv. pismo, se umaže, in kdor se s hudobnimi peča, bode sam hudoben. Koliko mladenčev zapusti očetovo hišo, ki so zdravi in veseli, kakor lepo zeleno drevo, nazaj pa pridejo slabi in bledi, kakor smertna pošast. Koliko deklic, čistih kakor bela lilija, zmoti zapeljivi glas slabe tovaršije, ter jih ob poštenje in zdravje pripravi in v časno in večno nesrečo pahne. Dekle, ki se pogostoma z drugim spolom peča in ž njim po samotnih krajih pogovarja, ki se po noči zapeljivcem glasi ali jih celo pod streho jemlje, — gorje takemu dekletu! Njena nedolžnost že umira, in če je enkrat ob njo, jej ne pomaga nič ne srebro ne zlato celega sveta, zakaj nebesa se ne dajo za noben denar kupiti, in v nebesih bo le tisti prebival, ki ima nedolžne roke in čisto serce.

Zdaj pa, ljube kerščanske duše, moji bratje in sestre v Kristusu! zdaj vam še imam nekatere besede ljubezni povedati. Moja ura pri vas je odbila in odsehal ne bom več vam govoril, zakaj Gospod me je drugam v svoj velik vinograd za delavca poklical. Malo več, kakor eno leto sem vam božjo besedo oznanoval, če ste si jo kaj k sercu vzeli, bode vaše prihodnje zadržanje pokazalo! Jes vas danes prosim, ljubi moji! deržite se božjih nauk, katere ste iz mojih ust prijeli, v imenu živega Jezusa Kristusa, ki bo mene in vas sodil, vas prosim, deržite se jih. Deržite se božjih

naukov, prosim najprej vas nedolžne otročiče, saj je vaše nebeško kraljestvo. Veliko lepe nedolžnosti sem v vašem čistem očesu bral in najbolj vesele ure sem med vami preživel. Bog vas varuj zapeljivega strupa in vam naj pomaga, da bote lepo razcveli in veliko sadu prinesli. — Deržite se božjih naukov, prosim tebe ljuba mladina, najprej vas nedolžne mladenče in device! Vi ste cvet in lepota življenja, pa tudi cvet in lepota katoliške cerkve. Bog vas varuj vse zapeljivosti, da lilija nedolžnosti ne bi pri vas nikoli ovenela. — Deržite se božjih naukov, prosim dalje tudi vas zapeljane duše! ki zgubljeno nedolžnost objokujete. Umijte svoje madeže pri sv. spovedi, delajte pokoro in bodite stanovitne, Bog pa vam naj da svojo milost in pomoč! Deržite se božjih naukov, prosim na zadnje še vas, časti vredni očetje in matere! Bodite pametni in zvesti v svojem stanu, bodite angelji varuhi svojim otrokom, ker oni so vaš največi zaklad, katerega vam je Bog dal; pa tudi za svoje blapce in dekle skerbite, ker tudi od njih bote račun dajali. — Ko vas jes zapustim, molite za mene, vas pa obvaruj Bog in milost našega Gospoda Jezusa Kristusa naj ostane pri vas na vse večne čase. Amen.

Pridiga za praznik očiščevanja Matere božje.

(Od posnemanja Matere božje.)

„Ko so bili dopolnjeni dnevi Marijinega očiščevanja, so prinesli Jezusa v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda.“
(Luk. 2, 22.)

V v o d.

Slišali ste že, ljubi kristjani! od starega očaka Abrahama, kako težko zapoved mu je bil Bog dal in kako ostro povelje mu naložil. „Vstani, mu je rekel, vzemi svojega sina, ki ga ljubiš, in ga umori in meni v dar prinesi na hribo, katerega ti bom pokazal“. In brez godernjanja vstane Abraham, vzame svojega sina, katerega je bolj ljubil, kakor samega sebe, in gre cele tri dni daleč, kakor mu je Bog naročil; in ravno misli svojega ljubega Izaka z nožem umoriti in potem kot žertev sežgati, kar ga angelj Gospodov za roko prime in mu zabrani sina umoriti. Kaj ne, ljubi moji! kako lepo je bilo to od Abrahama, da je bil tako pokoren in da je tako živo vero in terdno zaupanje na Boga imel? — Koliko lepše pa je bilo še od Marije, ki je na današnji praznik v

tempelj prišla in svojega edinega Sina Bogu darovala! Zakaj Abrahamova žalost je terpela le tri dni, dokler ni na hrib prišel; Marijina žalost pa je terpela celih tri in trideset let, in ni pred nehala, dokler ni Jezus svojega življenja končal na hribu Kalvarije. In Abraham je le z mečem mahnil brez kake škode; meč pa, katerega je Marija danes videla, je njeno serce in njenega Sina prebodel. — Ali ona se je vsa v božjo voljo vdala, in pohlevna in krotka, kakor je zmiraj bila, tudi zdaj niti žal besede ni rekla. K vsemu je bila pripravljena, kar jej bo nebeški Oče poslal in v največi žalosti ni bilo nobene nevolje na njenem milem obrazu videti. O ko bi jo pač tudi v tem mi v svojem življenju radi posnemali, kako srečni bi bili in kako lahko bi v nebesa prišli! Brez števila kristjanov se že zdaj na vekomaj veseli, katerim je Marija v nebesa pomagala; pomagala bo tudi nam, če jo bomo prav in vredno častili in posnemali. In da to lažej storimo, sem se danes namenil, vam dve njeni čednosti v zgled postaviti.

Njeno sv. pokornost vam bom pokazal v I. delu, in njeno sv. vdanost v božjo voljo v II. delu.

Preden pa vam začnem to razlagati, prosim vas za navadno poterpljenje!

I. del.

Stopimo danes, ljubi kristjani, pred vrata Jeruzalemskega tempeljna in vzglejmo se nad Marijo, ki vsa ponižna pred vratmi čaka, dokler ne pride duhoven, ki jo notri pelje. „Čemu je bilo njej očiščevanje?“ vpraša sv. Bernard. Ona je od sv. Duha spočela in je mati postala, ne da bi nehala biti devica; čemu je tedaj njej vpeljevanje? — Vsak lahko vidi, da ga ni bilo treba; pa ona je vendar to storila, da bi nas učila pokorščine in nam pokazala, kako zvesto moramo vse dopolnovati, kar božje in cerkvene zapovedi od nas zahtevajo; zakaj boljša je pokorščina, pravi sv. pismo, kakor darovi in ubogati je boljše, kakor darovati, nepokorščina pa je greh malikovanja.

Posnemajte Marijo tudi ve, kerščanske matere! kedar po porodu v cerkev pridete ter po njenem zgledu tudi ve svoja serca od vsega nespedobnega poželjenja očistite. Nikoli še ni tako nedolžna mati k vpeljevanju prišla, kakor je bila Marija, pa tudi nikoli še nobena mati ni toliko milosti od Boga izprosila in dobila, kakor ona. Pa tudi vas bo Bog uslišal, česar ga bote prosile, če bote le s čistim srcem in iz dobrega namena v cerkev prišle. Ve ne smete samo zato k vpeljevanju priti, da potem lahko v oštarijo greste, kakor imate sploh navado, ampak da se zahvalite, da je dobri Bog vas in vašega otroka v toliki nevarnosti ovaroval; posebno pa morate svoje novorojeno dete Bogu darovati in terdno obljubo pred oltarjem storiti, da ga hočete v božjo čast in prav

po kerščanski šegi izrejati. — In vi, kerščanski možje! vsaj tisti čas imejte svoje žene v časti in jih spoštujte, kakor se spodobi, da bodo neomadeževane prišle v cerkev. Judje so to sv. navado sveto deržali in na tanjko dopolnjevali; kako gerdo je tedaj, da nekteri kristjani tudi takrat le po svojem hudem poželjenju ravnajo in od zatajevanja samega sebe nikdar nič slišati nočejo. „V svetosti in časti morate svoja telesa ohraniti, pravi sv. Pavelj, ne pa po gnanji poželjenja, kakor neverniki, ki Boga ne poznajo.“

Marija je prišla v tempelj, kakor sem rekel, darovat; čeravno jej to ni bilo zapovedano, je vendar prišla, ker je bila polna ponižnosti. Tako tudi vi vse radi ubogajte, kar vas katoljška cerkev uči in kar vam božji namestniki velijo, zakaj kdor mešnike zaničuje, tisti Boga samega zaničuje. — Žalostno pa je slišati, kako zdaj nekateri kristjani zoper svoje duhovne govorijo in vse lažnjivo od njih pravijo. Videl sem že celo take nespametne ljudi, katerim je toča žito in vino končala, potem pa so to na svoje mešnike izvračali in jih dolžili, kakor da bi mi hudičevi pomaganci bili, ne pa božji namestniki. Oj, da morete tako hudobni in spačeni biti in to na božje služabnike zvrčate, česar ste sami krivi. Vaši grehi so tisti sovražni coperniki, ki vam vaše žitno polje pobijejo, in vaše krivice so tiste šeme, ki vam vaše vinske gorice zaterejo. Mešniki ne morejo nazaj deržati roke, ki hudobno ljudstvo tepe, dokler ni pravega poboljšanja. Le živite tako, kakor vas duhovni učijo, potem bodo vas tudi lahko vsake nesreče varovali in vas gotovo v sv. raj pripeljali.

Kjer ljudje svojih duhovnov več ne spostujejo, tam so vse pregrehe doma in to je za vsako faro strašna nesreča. Otroci odrastejo brez potrebnega nauka, kakor divje germovje; mladenči in device se postarajo brez poštenja in stari ljudje pomerjejo brez poboljšanja, kakor malovredna drevesa, ki se posekajo in v ogenj veržejo. Sv. nedolžnost mine in sovražna nečistost se kakor kuga po fari prijema, in število hudobnih ljudi: pijancev, goljufov in prešestnikov raste, kakor listje in trava. — Kakor je pastir žalosten, ki je zgubil po nevarnem poti veliko svojih ovčic in pride z malo čredo domu; ravno tako tudi mi duhovni žalujemo, ko vidimo, da se nas tisti najbolj izogibljejo, kateri nas najbolj potrebujejo; da nas nekateri celo kolnejo, ko jih iz smertnega spanja budimo.

Ve pa ljube duše, zveste in dobre ovčice! spoštujte svoje pastirje, poslušajte njihov glas in ubogajte vsaki čas, kar je po volji božji. Tako bote podobni Mariji, ki je bila neizmerno bolj čista, kakor duhoven, pa je vendar pred-nj pokleknila in ga za blagoslov prosila. — Še več pa bote slišali, kako jo moramo posnemati v

II. delu.

Rekel sem, da je Marija v Jeruzalemskem tempeljnu klečala in sebe in dete Bogu priporočevala, kar naenkrat pride Simeon, star in pravičen mož, Jezusa na roke vzame in se k Mariji oberne, rekoč: „Srečna mati, ki si tega Sina rodila; ali za tvojim veseljem bo žalost nastopila, strašno britkost bo tvoja duša občutila in oster meč bo tvoje materno serce prebodel“. Pa Marija vsa pokorna in zvesta služabnica božja se ni jezila, ne besedovala, tudi na tihem se ni potožila črez to, ampak vse je Bogu izročila in popolnoma se v božjo voljo vdala.

O, ljubi poslušalci! vdajmo se tudi mi v božjo voljo in nosimo voljno svoje križe in težave. — Vi kmetje! pogostoma tožite, da imate tako težek stan, da vas gospoda včasih gerdo ima in da morate toliko grenkega vživati. Res je in jes vam prav dam, da se morate veliko truditi in dostikrat s kervavimi žulji si svoj kruh služiti; ali kaj vam pomaga, če zavoljo tega kolnete in zoper Boga in bližnjega godernjate? Le poterpežljivi bodite pri svojem delu in v božjo voljo se vdajte, zakaj ravno skoz svoje terpljenje si nebesa služite. Res je, da morate včasih težko delati, ali le verjamite mi, da pred Bogom ni nič pozabljeno. Po letu, ko vas vročina pripeka in pot po vašem čelu stopa, o kako srečni ste, če z voljno dušo delate, ker veliko neizrečenega plačila bote prejeli. In po zimi, ko od hudega mraza trepetate in ste le slabo oblečeni, o nikar ne godernjajte, zakaj božje oko vas vidi in vaš angelj varuh vam bo obilno veselje v nebesih pripravil. Težek je res vaš stan in pogostoma zaničevan, vendar je tudi najbolj srečen stan, ker se v njem najložeje v nebesa pride. Sv. Jožef in ljuba devica Marija sta po kmečki živela, in sam božji Sin, usmiljeni Jezus, si je med kmečkimi ljudmi živeti izvolil. Sv. Elizabeta je svojo kraljevsko krono in oblačilo zapustila in po kmečko se oblekla. Glejte tedaj, koliko vrednosti ima vaš stan in kako z lehka v nebesa pelje, če pošteno v njem živite; večjidel ste sami krivi, če se vam pretežaven in prežalosten zdi. Vaša ošabnost v oblačilu in vaša zapravljivost v živežu vam premoženje krade in denarje jemlje, in vaši prepiri, ki jih imate v soseski, vam veliko grenkih ur narejajo in veliko žalosti napravljajo. Zatorej vam spet rečem: Le bodite s tem stanom zadovoljni, v kterega vas je Bog postavil, spolnajte zvesto svoje dolžnosti in tedaj se bote enkrat v nebesih veselili.

Cerkvene zgodbe nam povedó od sv. Petra, da se je enkrat zbal, ko je veliko preganjanje nastalo, in je iz Rima bežal. Po poti gredé pa ga je srečal Jezus Kristus, ki je težek križ na svoji rami nesel in silno žalosten bil. Peter ga zagleda, se začudi in ga vpraša; kam da gre. Jezus mu je odgovoril: „V Rim grem, da bom še enkrat za te križan, ker ti nočeš za me terpeti.“ Peter

se je sramoval svoje boječnosti, se je skesan nazaj v Rim vernil ter mučen in na križu umorjen bil.

Glejte, ljubeznjivi moji! tako tudi mi dostikrat bežimo pred terpljenjem in veselje, dobro voljo in kratkočasne dneve poželjujemo, pa ne vemo, da to za nas in našo dušo ni dobro. Mi se sicer slobodno veselimo, poštenega veselja nam nihče ne prepoveduje, in srečen je, kdor se v veselju ne prevzame, toda trikrat bolj srečen je tisti, ki terpljenje voljno prenaša in se vselej in zmiraj v božjo voljo vda, zakaj tega čaka krona življenja. Jezus sam pravi pri Tomažu Kempčanu: Povzdigni svoje oči v nebesa in poglej! Jes in vsi moji svetniki so z menoj; oni so na svetu terd boj imeli, zdaj pa se veselijo, zdaj so vse njihove želje izpolnjene, zdaj so rešeni iz vse nevarnosti, zdaj počivajo in bodo na vekomaj pri meni v kraljestvu mojega Očeta. Amen.

Pridiga za V. nedeljo po razglasenju Gospodovem.

(Nauki iz evangelija.)

„Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme na svojo njivo vsejal.“
(Mat. 13, 24.)

V v o d.

Bog hoče, pravi sv. pismo, da bi vsi ljudje zveličani bili, in da ne bi bil nobeden teh, ki va-nj verujejo, pogubljen, ampak da bi večno življenje dosegel. V ta namen je človeka po svoji podobi vstvaril in z najlepšimi lastnostmi truplo in dušo obdaroval. In ko je človek potem tako nesrečen bil, da se je dal od svojega hudega poželjenja premagati, ga ni vekomaj zavergel, temuč usmilil se ga je, in je svojega edinega in ljubljenelega Sina poslal, ki je ves človeški rod odrešil in s svojo drago kervjo na lesu sv. križu opravičil. — Ali pri vsem tem se jih še dosti znajde, ki svojega Boga, to neizrečeno dobroto, zapustijo in po nauku svoje spačene glave živijo in ne zadosti, da sami po krivih potih hodijo, še druge brumne in bogaboječne duše zapeljujejo in zatirajo. Bog, pred katerega jezo se po besedah prerokovih zemlja trese in gore do dna giblejejo in kadijo, kedar se jih dotakne, bi sicer take hudobneže z eno besedo lahko pokončal, le mignil bi, in vse stvari bi se v nič spreobrnile; ali on, ljubeznjivi Oče, ki nas bolj ljubi, kakor mati svoje lastno dete, grešnikom vedno prizanaša in jih k pokori kliče in vabi in jim vsakoverstne dobrote deli. Še le na koncu, ko

bode grešnikov hudobija do verha prikripela, bode svojim angeljem rekel, da imajo hudobne od pravičnih ločiti ter hudobne v peklen-ski ogenj vreči, pravične pa v sv. nebesa peljati.

To, ljubi poslušalci moji, je zapopadek današnjega nedelj-skega evangelja, ki ga hočemo še zdaj bolj natanjko od verste do verste pregledati, nekatere bolj po-trebne nauke izbrati in na se in na svoje življenje obrniti. Poprej pa vas prosim, da se pripravite in me zvesto poslušate!

Razlaga.

„Nebeško kraljestvo, pravi Kristus, je podobno človeku, ki je dobro seme vsejal na svojo njivo.“ — Nebeško kraljestvo po-menja katoljsko cerkev, in človek, ki je dobro seme na svojo njivo vsejal, je Jezus Kristus, poglavar sv. cerkve. On je svojo cerkev postavil na skalo, katere ne bo vsa peklena moč premagala, iz-ročil jej je sv. zakramente v naše posvečenje in zveličanje in za-pustil jej najlepše nauke, po katerih imamo svoje življenje rav-nati. Dokler so kristjani po njegovem zgledu živeli, se je njegova sv. vera po svetu širila in lepo rastla, kakor čisto opleta pšenica na rodovitnem polju. Med vsemi vernimi perve Jeruzalemske cerkve sta bila samo dva grešnika, Ananija in njegova žena Safira, in med prvimi Korintskimi kristjani vemo samo za enega nečistnika. — „Ali ko so ljudje spali, beremo dalje, prišel je sovražnik in ljuliko med pšenico zasejal.“

Glejte! toliko škode pride iz navadne lenobe ali vtragljivosti. Ko bi bili ljudje skerbno varovali, ne bi sovražnik imel priložnosti plevela zasejati, in lahko bi čisto pšenico poželi. Zato nas opominja in prosi: „Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete.“

Čujte torej ljubi stariši! in imejte skerb za svoje otroke, zakaj vi ste njih angelji varhi in iz vaših rok bode Bog njihovo dušo terjal; glejte na svoje sinove, kako se vedejo, v kakošne to-varšije zahajajo in kakošne besede najrajši govorijo, zakaj človek, ki je gerdih besedi, je tudi gerdega serca. Če pa svojih otrok nimate pred svojimi očmi, tedaj pa molite za nje, da bi jih Bog vsega zapeljevanja obvaroval in na poti zveličanja ohranil. Glejte na svoje hčere, če nimajo kakega grešnega znanja in če se po-nižno nosijo, in ne pustite jih veliko, zlasti samih ne, okoli hoditi, sicer bodo zapeljivcem v roke prišle, ki jim bodo nedolžnost ukradli in njih deviško serce prebodli.

Čujte vi gospodarji in gospodinje! nad svojimi hlapci in de-klami in skerbite za nje, da se zavoljo vaše neskerbnosti ne po-gubijo; ne pripustite jim nobenega ponočnega vasovanja, posebno pa glejte, po kakošnih potih da ob nedeljah hodijo, ali službo božjo v resnici obiskujejo ali ne, sicer bote tujih grehov deležni in težek

račun od njih dajali. — Čujte in zbudite se iz grešnega spanja vi vsi, ki v železji posvetne ljubezni vklenjeni živite, ker kmalu vtegne prepozno biti, da bi se še zbudili.

„Kedar je žito rastlo, pravi dalje sv. evangelje, in sad storilo, se je tudi ljulika prikazala.“ Ljulika je od začetka mala in se komaj vidi, ali ko je gospodar ne bi pustil iz njive strebiti, bi s časoma vse prerasla in bi drugo žito popolnoma zadušila; ravno tako je z našim grešnim poželjenjem. Ako se mu precej iz začetka ne vstavljamo, dobijo naše grešne želje zmiraj več moči in na zadnje iskro božje ljubezni v našem sercu čisto zadušijo. Naš stari sovražnik, peklenski duh, pač to dobro ve, koj od začetka on po besedah sv. učениkov le en las zahteva, in če tega dobi, splete iz njega debelo verv, s katero človeka z vso močjo v pogubljenje vleče. — To resnico nam tudi vsakdanja skušnja spričuje in poterduje. Vprašajte postavim mladenčca, kateri se pri sleherni besedi roti in pridušuje in pri vsaki priložnosti vpijani, ali je naenkrat tako hudoben postal? Ne, vam lahko jes mesto njega odgovorim, Bog je dobro seme v njegovo serce vsejal, ali ker so stariši in naprejpostavljeni spali in premalo skerbili na-nj imeli, prišli so slabi tovarši in ga tako zapeljali, da se morebiti ne bo dal več poboljšati. Ali vprašajte dekcle, katera vsa zapeljana svojo neumnost objokuje in svojim starišem žalost in sramoto dela, je li naenkrat v to nesrečo zabredla?

Oh, ljubi moji! nikar tega ne mislite, ona je že velikokrat prej nespodobne misli v svoji glavi imela, gerde besede rada poslušala in z drugim spolom norela. Potem je prišla skušnjava, v kateri je omagala; angelj nedolžnosti se je razjokal in zbežal od nje. Toda zavoljo tega, če je človek grešil in svojo nedolžnost zgubil, še ni treba nobenemu zdvojiti, ampak vsak tudi največi grešnik sme odpuščenje svojih grehov upati, če se le resnično spreoberne, čisto spove in vredno pokoro dela; zakaj gospodar, to je Jezus Kristus, je v današnjem evangelju svojim služabnikom, ki so hoteli ljuliko precej izruti, ta odgovor dal: „Nikar tega ne storite, ampak pustite vse skupaj rasti noter do žetve.“

Če tedaj Bog grešnike terpi, če on greh na svetu pripušča, kako da mi precej za maščevanje vpijemo in nobene milosti s svojim bližnjim nimamo; saj vtegne ravno tisti, ki zdaj v velikih grehah zakopan zdihuje, z milostjo božjo velik spokornik in velik svetnik postati. Takih zgledov imamo dosti v sv. pismu, pa še več jih najdemo zaznamovanih v življenju svetnikov. Marija Magdalena je bila očitna grešnica in je veliko ljudi pohujšala, ali ko je enkrat Jezusa učiti slišala, so jo njegovi nauki tako v serce zbodli, da se je pri tisti priči poboljšala in njegova najzvestejša prijateljica postala. — Sv. Pavelj je z ognjem in mečem cerkev preganjal in kristjanom veliko hudega naredil; ali milost božja ga je spreobrnila in za velikega aposteljna naredila, ter je po njegovem trudu bilo brez števila ljudi h kerščanski veri spreobrnjenih. —

Sv. Avgustin je v svoji mladosti v krivo vero zašel, po svojem spreobrnjenju pa je luč katoliške cerkve postal. — Sv. Marjeta Kortonska je dolgo časa razberzdano živela in posvetno veselje ljubila, po svojem poboljšanju pa je tako ostro živela, da je še dan današnji zgled vseh spokorjenih grešnikov.

Ali s temi besedami, s katerimi sem vam zaupanje na božjo milost v serce vlil, nočem nobenega grešnika v njegovem spanju poterditi ali morebiti ostrost pravice božje zmanjšati, zakaj neskončno usmiljeni Bog sicer dolgo prizanaša, pa naposled gotovo in strašno zadene. „Nikar ne reci, pravi sv. pismo, grešil sem, in kaj se mi je hudega zgodilo? Nikar ne reci, usmiljenje božje je veliko in on se bo usmilil obilnosti mojih grehov; zakaj njegov serd se ravno tako hitro približa, kakor usmiljenje, in na grešnika se njegov serd ozira; njegova jeza bo naglo prišla in ob času maščevanja te bo razdjala.“ (Sir. 5, 4—9.)

Prišel bo dan žetve, tisti grozovitni in strašni dan, ko bomo vpričo celega sveta od vsega svojega djanja oster račun dajali, ko bodo vsa naša dobra in slaba dela na tanjko vago pravice božje položena; takrat bode Bog svojim angeljem zapovedal, da naj hudobne od pravičnih ločijo, ter hudobne veržejo v peklenški ogenj, kjer bo jok in škripanje z zobmi, pravične pa naj peljajo v kraljestvo nebeškega Očeta, kjer večno solnce sije in se vesele pesmi pojó, kjer se mladost nikoli ne stara in veselja nikoli konca ne bode. Amen.

Concio in festo Patrocinii B. M. V.*

(V spomin varstva Marijinega.)

„Kdor mene najde, najde življenje.“
(Proverb. Salom. 8, 35.)

Vvod.

Človek ne najde vselej tega, kar išče. Ima namreč pri iskanju mnogokrat zapreke in nesrečo, iskana reč pa posebno skrite kraje. Neizmerno morje krije dragocene bisere, megla in oblaki nam

* Preč. gospod Anton Žlogar, mestni kaplan pri sv. Jakopu v Ljubljani, je bil tako dober, da mi je poslal debelo torbo svojih pridig. Da čč. gg. naročniki sami vidite, kako logično so pridige tega gospoda osnovane, kako jasno izpeljane, kako pravilno in vzvišeno pisane in kako s sveto gorečnostjo navdahnjene: podam to pridigo in ogovor udov češčenja sv. rešnjega Telesa za pokus. Najprej — že v prihodnji številki — pride na versto osem pestnih pridig, ktere je g. A. Ž. v Ljubljani govoril o Kristusovem terpljenju. Že same te pridige so več vredne, kar naročnina znaša. Čč. gg. podvizajte se z naročnino!

Vredn.

zakrivajo krasno solnce, mesec in zvezde in zemeljsko krilo mnogotere zaklade.

Celo Marija in Jožef sta morala dolgo iskati, preden sta 12 letnega mladenčka Jezusa, ko sta ga bila v Jeruzalemu zgubila, zopet našla. Koliko skerb in strah, kolika bolečina je napolnovala po besedah sv. pisma serce žalostnih starišev pri tridnevnem iskanji, bolečina, ki se da primeriti le radosti, ko sta ljubega Sinu v tempeljno našla.

Zakaj težava iskanja je toliko večja, če nam nihče ne ve povedati, kje se zaželjena stvar nahaja: nasproti pa trud in bolečina iskanja tako rekoč že mine, ko se nam kraj ljubljene reči naznani.

Kdor mene najde, najde življenje, se bere v sv. pismu, in te besede sv. cerkev obrača na Marijo. In kdo zmed nas, ljubi kristjani! bi po Mariji rad ne našel življenja? — Zatorej iščite z veseljem Marijo! Pa bote vsi radovedno vprašali: Kje naj iščemo Marijo? — (Saj ona zdaj v nebesih kraljuje in mi tje gori ne moremo. Danes se je ločila od tega sveta in je spremljana od angeljev in svetnikov šla zasest svoj veličastni prestol v nebesih; danes je prejela „najboljši del, kateri jej ne bo odvzet“ po besedah današnjega evangelja. Danes je povišana v kraljico nebes in zemlje. In glejte, ravno ta zadnja beseda nam pokaže, da jo mi, ki prebivamo v solzni dolini, da jo zamoremo najti, ker je „kraljica zemeljska.“ Kje da jo moremo tudi na zemlji najti, vam hočem ob današnjem prazniku povedati ¹⁾

Vem, da jo vsi radi iščete, vem, da jo ljubite, današnji dan mi je zopet priča, ker ste se tako obilno zbrali.² Kakor kristjani sploh po vsem kerščanskem svetu, tako se tudi vi radi zatekate pod Marijino varstvo, ker ste terdno prepričani, da pri njej, pri ljubi Materi, najdete vselej najboljšo brambo in pomoč. In glejte, ker ravno to nedeljo sv. cerkev obhaja spomin varstva Marijinega,³ zato vam bom povedal, kje naj iščemo Marijo, da jo bomo vselej našli. In blagor nam, ako jo najdemo, ker najdemo življenje! Začnem v imenu Marijinem.

Razlaga.⁴

Kakor išče nevesta v visoki pesmi svojega dragega, tako morate tudi vi, ki ljubite sv. devico, Marijo iskati, z enako gorečnostjo, z enakim hrepenenjem, z enakim žarom ljubezni ter klicati z nevesto: Ve hčere Jeruzalemske, zarotim vas, povejte mi, kje je Mati božja, katero išče moje serce, kje počiva, da jo najdem, zakaj ako jo najdem, bom zveličan, bodo nebesa moja srečna last.

¹ In parenthesi si haberetur c. in festa Redumptionis.

² Bila je mlada nedelja, navadni shod k žalostni Materi božji na žalostni gori.

³ Semper Dom. II. Nov. fest. Patrocinii B. M. V.

⁴ Cf. hoc thema ex Geminger: Marienprediger 1863.

1. Marija se najde pri svojem Sinu, kterega nerazločljivo ljubi. Ker nas pa sv. vera uči, da Jezus Kristus ni samo v nebesih, ampak tudi na zemlji v zakramentu ljubezni resnično in bistveno pričujoč, zato najdete Marijo prav gotovo pri Sv. rešnjem Telesu. Kjerkoli tedaj veste za bišo božjo, v ktorej se hrani zakrament ljubezni, tam iščite, ljubi moji! tam, tam najdete Marijo, Mater božjo. — Pri zadnji večerji ob slovesni uri je vzel Zveličar kruh in vino v svoje roke, je blagoslovil in posvetil rekoč: To je moje telo — kri . . .; pod temi podobami hočem pri vas ostati vse dni do konca sveta. — O neizrekljiva ljubezen, o prijateljstvo brez konca, o zakrament ljubezni, ti si tudi ob enem najlepša podoba vedno zveste matrne ljubezni Marijine, ki nikdar ne mine! — Zakaj če je tu v zakramentu, kakor nas vera uči, Jezus bistveno pričujoč, je tudi Marija pri njem, zakaj če iz tega zakramenta Jezus kliče: Jes tu ostanem z vami do konca dni, tedaj kliče Marija: In jes ostanem pri tebi do konca sveta. — Ako zgodovina pripoveduje o materi, da je šla za sinom, ki jo je hotel umoriti, celo do morišča ter se v začudenje ljudi do zadnjega trenutka od njega ni ločila: če je sv. Elizabeta portugalska svojega neporednega sina v vojsko spremljevala ter ga celo v najhujšem boju ni zapustila, — kaj menite, ljubi moji kristjani! da bo Marija, najljubeznivejša vseh mater, Jezusa najsvetejšega zmed vseh sinov, kedaj samega pustila? — Preiščite le življenje Marijino in povejte mi, ali bo mati, ki je pri jasliah svojega deteta tako zvesto čula, ki svojega Sinu v mladosti ni zapustila, ki ga je kot moža na njegovih potih spremljevala, ki se pri njegovem terpljenju in smerti od njega ni ločila, ali ga bo taka mati v zakramentu ljubezni samega pustila? — Ne, o kristjani moji! ne, kjer je Sin, tam je tudi Mati, tam stopi doli s trumami svetnikov, tam se pridruži, kakor pravi sv. Krizostom, med angelje in arhangelje in moli svojega božjega Sina v tabernakeljnu. Tam tedaj, kristjani moji! kjer koli cerkev hrani ta čudež ljubezni božje, tam je tudi, akoravno nevidna, pa gotovo Marija zraven, tam je po noči, tam po dnevu ter moli z angelji Gospoda in Boga v sv. zakramentu ter nadomestuje to, kar ljudje zamudé.

Ako hočete tedaj Marijo najti, kristjani moji, o pojdite v cerkev, padite na kolena pred sv. tabernakelj in molite najsvetejši zakrament! Vedite, da ne molite sami, Marija moli z vami in kako tolažljiva je ta misel, da ti je Marija na strani, da delaš tisto, kar dela Marija.

2. Če Marijo najdete pri sv. rešnjem Telesu, kamur jo vleče njena ljubezen, najdete jo še tudi tam, kamur jo vabi polna mera njenih milost — na njenih božjih potih. — Kakor si je v stari zavezi Bog jeruzalemski tempelj izvolil za svoje svetišče, akoravno je povsod pričujoč, tako si je Marija izvolila posebne kraje, na kterih zaklade svojih milosti obilnejše deli in z vsemogočnim

Gospodom govori: Jes sem si ta kraj v svojo hišo izvolila; tu bodo moje oči gledale in moja ušesa poslušala tiste, ki na teh mestih molijo, zakaj jes sem ta kraj izbrala in posvetila. (2. Paral. 7, 8.)

Kakor je Marija sama z Jezusom in sv. Jožefom šla na božjo pot in jo sv. Pavelj (Dj. ap. 20.) v tem posnemal, tako se je romanje h krajem, od Boga posebno pomiloščenim, že v prvih časih kerščanstva razširilo, kar nam med drugimi priča sv. Jeronim, ki govori o tisučih, kateri so obiskovali ob njegovem času jaslice v Betlehemu, hišico blažene matere Marije v Nazaretu. To lepo, pobožno šego je sv. cerkev v mnogih zborih, sosebno v tridentinskem (Sess. 25.) poterčila in priporočila.

In zares taka božja pot so dragoceni zaklad kake dežele; so ognjišče, na katerem ogenj sv. ljubezni vedno plapolá; so sv. drevesa, pod katerih senco ljudstva mirno počivajo; so svitile zvezde, ktere človeku v temni noči, v viharnih časih, v neštevilnih nevarnostih svetijo ter mu mile žarke miru in gnade lijejo v serce, da ne obupa; so studenci milost, ki nikdar ne vsahnejo; so potoki usmiljenja, ki vedno tekó. Zatorej sv. Vincenc Pavljanski srečno slavi deželo, ki ima mnogo božjih pot in zavida ljudstvo, v čegar sredi se nahaja milostna podoba.

Zato smem tudi jes tebe srečno imenovati, o mila domovina slovenska, ki hraniš po svojih gorah in dolinah toliko mičnih cerkev, v katerih kraljuje blažena Mati! O srečno ljudstvo, v čegar sredi si je Marija izvolila svoj sedež, od koder z blagodarno roko deli gnade slehernemu, ki se zaupljivo poda v njeno varstvo! Da, videti bi moral pobožne trume kristjanov, ki hité na znamenitneja slovenska božja pota, kakor k Mariji pomagaj, na sv. Višarje, na Šmarno goro, na sv. Goro pri Gorici, k žalostni Materi božji pri Treh farah na Belokranjskem itd. videti bi moral one tisuče, ko v serčnih molitvah klečé pred milostno podobo Marijino, in sleherni bi, ako ima še kaj kerščansko čutečega serca, ginjen vskliknil, pred Marijino podobo: Varuj tudi mene, o ljubljena Mati!

In glejte, ljubi moji! tudi to svetišče nam hrani milostno podobo Matere božje. Marijo z očmi gleda proti nebesom — ter nam naznanja, da le od zgoraj nam pride pomoč; na svojih kolenih pa derži svojega mertvega Sinu ter nam kliče: Zaupajte, otroci moji, jes vam bom izprosila usmiljenja pri vašem Zveličarju in sodniku!

O bodi nam pozdravljena, blaga podoba; ti si dragoceni zaklad te okolice, ti svitel biser tega kraja, ti najlepši kinč te cerkve, — da! ti si zvezda, ki je obstala nad Betlehemom, kdor hodi za tvojo svitlobo, ne zabrede, ta najde Jezusa, blaženi sad tvojega telesa, o Marija, — najde ves zaklad ljubezni, usmiljenja in gnade.

Ako so malikovalska ljudstva v Avstraliji radosti poskakovala, ko so jim misijonarji dajali Marijine podobice in se jih niso mogli dosti napoljubljovati, čeravno niso dosti več vedeli o Mariji, kot

ime; kaj, kristjani moji, je naša dolžnost, ki imamo v svoji sredi milostno podobo; ali smo je tudi mi veseli, ali jo spodobno častimo? — Ah, sv. Devica, koliko jih je, ki tebe ne ljubijo, koliko, ki spijo smertno spanje, ki morda v tvojem podnožju žalijo tebe in tvojega Sinu. O sv. devica, prosi danes za nje, da spregledajo, da se povernejo na pravo pot, dok najdejo tebe in tvojega Sinu.

Zato iščimo vsi radi Marijo na njenih milostnih krajih — božjih potih, da se nam ne bo kedaj očitalo, da gnade nismo porabljevali, da nas ne bo beseda obsodila: Komur je dosti dano, od tega se tudi veliko terja.

3. Dva kraja sem vam dozdej pokazal, kjer morete Marijo iskati in najti; — in zdaj pa vaš pogled obrnem tje na Jezusa, kako tam sedi obdan od otročičev ter kliče: Pustite male k meni priti, in kako jih on boža, podučuje, poljubuje, blagoslavlja.

Kolikor bolj kdo prijatelja ljubi, toliko bolj ljubi tudi vse tisto, kar prijatelj rad ima; nobena ljubezen pa ni popolnejša kot je ljubezen Marijina do Jezusa. Zato ona ljubi, kakor njen Sin, male otroke, in zato, glejte ljubi kristjani morate Marijo, ako jo hočete najti, iskati pri otrocih. — Ko se je kraljeva hči Faraonova ob vodi sprehajala in videla jerbašček, ga je velela prineesti in ko zagleda malega Mojzesa, se ga usmili, ga vzame in odgojuje na kraljevem dvoru. Tako se usmili tudi Marija, kraljica nebes in zemlje, kolikorkrat zagleda novorojeno dete v solzni dolini, ter ga sprejme v svojo materno ljubezen. Tudi ona kliče: Pustite male k meni priti, ter več ne zapusti otroka. Svojo ljubezen do otrok je Marija prečudno pokazala o tem, da je s svojo priprošnjo naredila čudež nad sv. Jeronimom Emilijanom¹; oprostila ga je verig in ječe in ob enem verig njegovih grehov — zato, da bi skerbel za zapuščene otroke, da bi postal oče in varuh sirot. In to je on spolnil in ustanovil za te poseben red.

Zato ljubite, kerščanski stariši otroke, ker jih tudi Marija ljubi. Molite radi ž njimi, ker vedite, da bo tem hitreje vaša molitev uslišana, ker je Marija pri njih; vsi pa se varujte, da nikdar ne pohujšate z gerdimi besedami ali djanji otrok, ker s tem bi njih varhinji Mariji veliko žalost napravili, zavoljo ktere bi se njen božji Sin nad vami maščeval s časnimi ali večnimi kaznimi.

4. Zdaj pa poglejte gori na križ, na katerem Jezus ves reven in nag iz ljubezni do nas umira; pri nogah mu stoji njegova mati in sliši njegovo zdihovanje, gleda njegov smertni boj, zre v njegovo oko, dok se zapre, in žalost napolni njeno dušo, o ktereji govori prerok: Velika ko morje je tvoja bolečina, o Devica, hči sijonska! — Od tistega trenutka, ko je pri smertni postelji ubozega Jezusa stala, pravi sv. Katarina Genovanska je mati ubozih in zdravje bolnikov postala! — Ako tedaj hočete Marijo najti, iščite jo pri

¹ Cf. Vita eius in Stabell Lebensbilder sub 20 juli.

ubogih, pri bolnikih, tje jo vleče ljubezen do njenega Sinu, ki je bil tudi ubog; tje jo vleče spomin na tiste bolečine, ktere je pri smerti svojega Sinu čutila, tam jo bodele našli, pri njih prebiva.

Kako veselje toraj za vas, vi ubogi, ker niste nikdar sami, Marija je pri vas, ona vas ne zapusti! — Kako veselje pa tudi za vas, vi premožni, ki imate tolikrat priliko, Marijo poiskati ter jo najti pri ubogih, ki mraza in gladu trepetaje poterkajo na vaša vrata. Glej, ti položiš dar ne v roke ubozega, ampak v roke Marijine in s tem bode ona ozaljšala kakor z biserom tvojo krono v nebesih.

Kolika tolažba za bolnike, da je Marija, zdravje bolnikov, tako blizo pri njih, tako blizo, da le k bolniku greš, mu pomagaš, ž njim moliš, ga tolažiš — in gotovo najdeš Marijo. O povejte to, kristjani moji, svojim bolnikom, prinesite jim to veselo vest, to sprednost, ktere zdravi nimajo, to bo polajšalo njih terpljenje.

4. Še en kraj je, na katerem se najde Marija. Čujte, pri grešnikih jo morete najti! Pa bi kdo vtegnul reči: Kaj z grešniki se Marija peča, pri njih se znajde? — Da, predragi, Marija ljubi grešnike in jih nikdar ne zapusti, ker jih je tudi Jezus ljubil in jih ni zapustil. Marija ljubi grešnike, ker je tudi njen poklic iskati in zveličati, kar je bilo zgubljenega. Marija ljubi grešnike, ker nobeden ne spozna tako žalostnega stanu grešnikov, kakor ona, in jo njeno usmiljenje tako rekoč sili jim pomagati. — Kolikor večji in bolj zapuščen je grešnik, toliko menj ga zapusti Marija, kolikor bližje je breznu pogubljenja, toliko bližje mu je Marija in podvoji svojo ljubezen. Kakor najmska vdova trugo svojega sinu ni zapustila, kakor je sv. Monika za grešnim Avguštinom celo črez morje šla, tako tudi Marija sledi vedno grešniku.

Ako tedaj hočete Marijo najti, iščite jo pri ubogih grešnikih! Ne zapustite tudi vi grešnikov po Marijinem zgledu, molite za nje, darujte sv. meše, obhajila, spokorna dela, miloščine za nje — ne obsojajte jih, ampak pomilujte njih revo in slepoto. In neko no tranje veselje v sercu vam bo šepetalo, da ste našli Marijo, zakaj ona molitev za grešnike poplačuje z neštevilnimi gnadami, ker tako se njej dobri pastarici pamaga, ločiti ternje in germovje, v katerem se je revna ovčica zapletla in zgubila.

In ti, ubogi grešnik, ako si kateri tu pričujoč, obložen s smertnimi grehi, kateri si že morda tako daleč zabredel, da te ni ganila časna nesreča, smert tvojih staršev, solze tvojih bratov in sester, nobena pridiga in opominovanje, da je tvoje serce merzlo ko led in terdo ko kamen, kateri si morda zadušil glas svoje vesti, da te več ne svari in molči ko grob — o ubogi nesrečni kristjan, le za eno te prosim, ohrani to misel: Mati božja je pri meni, blizo na moji strani! — Morebiti te ta zvesta, nepremagljiva ljubezen materna pripelje po skesani spovedi zopet k Bogu nazaj.

Proti koncu leta 1839 je ležal v veliki bolnišnici v mestu Dijon (Dižon) na Francoskem starec 70 let blizo smerti. Vdeležil se je francoske prekucije, se odpovedal sv. veri in kakor je kazalo njegovo življenje, se je odpovedal tudi časti človeka, ker se je s svojimi grehi še pod žival ponižal. Tacega so prinesli v bolnišnico, da bi tam umerl. Skoro vsi mestni duhoni so si že prizadevali ga spreobrniti, toda vse zastonj. Cele noči prečuje usmiljena sestra Gabriela, ki je s svojim zaupanjem na Marijo že toliko grešnikov tu spreobrnila, pri njegovi postelji. Z povzdignjenimi rokami, na kolenih ga prosi, naj se spreoberne, moli, joka in zdihuje neprenehoma, toda vse zastonj. — Kolikor bližje je smert, toliko terdovratnejši postaja. Tu se posluži sestra zadnjega pomočka, vzame svetinjico Matere božje ter jo skrivaj položi pod blazinico ter ga z nova milo opominja. Pa tudi to spodleti; on je kot lesen ter jo preklinjevaže zapodi. Jokaje se usmiljena sestra odpravi, pa preden sobo zapusti, še glasno zakliče: „Jes grem, toda Mati božja ostane pri tebi!“ Mislila je pri tem na podtaknjeno svetinjico. Te besede so pa, kakor blisk presunile dušo umirajočega, bile so zadnja gnada. — Mati božja ostane pri meni, Mati božja ostane pri meni! tako si šepeta sam sebi, in ponavlja, dokler terdno zaspi. Ko se črez nekaj ur zbudi, pokliče sestro in ob enem mešnika, da bi se spovedal; in pripoveduje, da se mu je Mati božja prikazala v spanji. Tu prav blizu, tu pri moji postelji je stala in se je milo jokala in ko jo vprašam: zakaj? odgovori: zavoljo tebe. In tudi jes sem se moral jokati kot otrok — in padlo mi je kakor luščine spred oči in jes sem videl svojo revo in spoznal svoje grehe, zato pomagaj sestra, pomagaj, da se spovem. Z objokanimi očmi prejme sv. zakramente in kmalu potem umerje z Bogom spravljen.

Glejte, kristjani moji! kako se Mati božja do zadnjega najde pri grešnikih; zato jej pomagajte s svojo molitevjo jih spreobračati; in vi grešniki mislite na Marijno materno ljubezen in začeli ste svoje spreobrnjenje.

Sklep.

Tako sem vam tedaj pokazal, kje morate iskati Marijo, da jo najdete. Če jo tedaj iščete pri sv. rešnjem Telesu v molitvi, na božjih potih v pobožnosti, pri otrocih s skerbno odgojo, pri ubozih in bolnikih z miloščino in tolažbo in pri grešnikih z molitvijo in jo najdete, potem se spolni beseda sv. pisma: da, kdor Marijo najde, najde življenje. Da, po tem hočemo mi vedno hrepeneti, vedno hočemo tebe iskati, ker vemo, da v tvojem varstvu se najslajše počiva. Mi vemo o Marija, da si ti edina za Bogom do nas najbolj milostljiva in mogočna, ti nam hočeš in zamoreš pomagati, zato danes zaupljivo pribežimo pod tvoje varstvo, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka devica Marija. Amen.

Ogovor udov bratovščine vednega češčenja sv. rešnjega Telesa.

(Kaj deli najsvetejši zakrament? Spisal in govoril Anton Žlogar.

„Kdor je moje meso in pije moje kri,,
ostane v meni in jes v njem . . . in
jes ga bom obudil poslednji dan.“
(Jan. 6, 57. 55.)

V v o d.

a) Bratovščina vednega čiščenja sv. rešnjega Telesa obhaja zopet danes v tej cerkvi svojo mesečno pobožnost. Danes hočete zopet skupno vse češčenje in molitve in prošnje, ki so v raznih urah celega mesca pred čudezno skrivnostjo sv. zakramenta iz vaših serc puhtele, pred svojega Zveličarja položiti ter se želite njegovega blagoslova vdeležiti. Terdno upam, da so tudi vaše želje, zmiram bolj se vnemati v gorečnosti in ljubezni do najsvetejšega zakramenta oltarja, da je tudi vaše hrepenenje, Jezusu, kateri v tem zakramentu kraljuje, zmiram bolj dopasti. In prav je tako; saj pa tudi niste osamljeni, ker na tisuče serc po katoljškem svetu enako misli, enako želi, za isto živi in gori. Zakaj ravno v tej bratovščini je že toliko udov po zemlji, da ga ni dneva, ni ure, ni trenutka, da bi eden ali drugi ne klečal pred Najsvetejšim ter mu čast in hvalo dajal na zemlji, kakor ga angelji in izvoljeni neprenehoma slavé v nebesih.

b) A vendar je to silno malo nasproti temu, kar je Zveličar za nas storil. V tem zakramentu nam najlepše odsvita njegova neskončna ljubezen do nas. Sinu božjemu ni bilo dosti, da je iz nebes stopil, vse nadloge človeške nase vzel in kot dobri pastir hodil črez hrib in plan brez počitka in miru iskat zgubljenih ovec, ter se slednjič za nje na križu daroval. Še bolj nas je hotel za svoje očetovsko serce pridobiti. Kakor prijatelj s prijatlom je hotel z nami zvezo skleniti, se nam dati v hrano in se tako z nami tesno zediniti. Brez te zveze bi ostali sirote na duši in telesu. A ta zveza nas dela nepremagljive. Če je nekdaj Jezus s samo besedo duše grehov očiščeval, če je že sam dotik njegove obleke boleznim ozdravljjal, če je s samo voljo mertve obujal, kolike moči mora še le Zveličar tistim deliti, ki ne slišijo le njegove besede, se ne dotikajo samo njegove obleke, ampak njega samega, delivca vseh dobrot, z dušo in telesom, s kervjo in z mesom, z božjo in človeško natoro v svoje serce sprejmejo! Zares velike morajo biti gnade tega sv. zakramenta! O teh vam bi rad kaj povedal ter vas k toliko večji gorečnosti vnel. Jezus sam pravi: „Kdor je moje meso, in pije moje kri, ima večno življenje.“ Ako tedaj v pravem duhu,

kakor sv. cerkev želi, Zveličarja vredno častimo in prejemamo, potem se moramo vdeležiti svetosti, moči in neumerjočnosti njegove, ker se zedinimo s svetim, večnim Bogom. Zato kristjanom iz tega sv. zakramenta res prisije:

1. svetost, 2. moč, 3. neumerjočnost.

Razlaga.

1. Zakrament oltarja nas posvečuje, ker tu častimo in prejemamo svetega Boga. In kdo bi nad tem dvomil? Saj je to prav naravno! Tudi navadna hrana ali živež se z nami tesno zedini. Kruh in meso, katero se povživa, se res spremeni ter postane kri in meso. In zdravje človekovo se ravna po živežu, ali je ta zdrav ali spriden. Ravno tako je pri duši.

Če tedaj kristjan ne prejme kaj zemeljskega, ampak svetega Boga, Jezusa Kristusa samega, in se ž njim tako bistveno, kot s hrano, katero vživa, zedini, se gotovo tudi vdeleži njegove svetosti in njegova duša se tako v njegovi spremeni. Zato pravi sv. Avguštin: „da te jedi ne spreminjamo mi v svojo bistvo, ampak ona nas v sebe spreminja. Ona nas oboži in nas stori v isto natoro s seboj, kakor ogenj natoro lesa nase vleče in v žerjavico in plamen spremeni.“ In Kristus sam pravi: „Kdor je . . . ostane v meni in jes v njem.“ (Jan. 6, 57.)

Sv. rešnje Telo je tedaj studenec ali vir svetosti. Kakor so vsi svetniki po tej nebeški hrani k popolnosti dospeli, tako jo morejo tudi kristjani, ki po njej hrepenč, le po tem sv. zakramentu zadobiti. Zakaj ta sv. zakrament izbriše vse ostanke, ki so od prejšnjih težkih grehov ostali, izmije vse madeže, katerih še pokora ni popolnoma ozdravila. On nam pomanjša nagnjenje do malih grehov in nas obvaruje pred velikimi.

Sploh nam dobrotljivi Gospod prinese v tem zakramentu vsega, česar potrebujemo, kar nam manjka. Saj sam pride v naše serce ter vidi, česar manjka; on pride s polno roko gnad in vsakemu prinese, kar mu je najbolj potrebno, da bi skušnjave premagal, v gnadi božji rastle in v nebesa prišel. Druge gnade bo dal začetniku, ki se je še le spreobrnil, druge temu, ki že hodi po poti čednosti; zopet druge maloserčnemu, druge lahkomišljenemu, druge k mesenosti, druge k napuhu nagnjenemu. Tako poživlja tudi rosa vse cvetlice, da se lepše lesketajo — pa vsaka v svoji barvi. Kolika tolažba za človeka, če ga terpinčijo skušnjave in se čuti slabega, a sprejme Zveličarja v serce ter ve, da on pozna vse njegove slabosti, da on najboljši ve, kaj mu je potreba in ravno zato pride, da bi mu gnado prinesel, ga grehov obvaroval in v nebesa pripeljal.

Zato prav piše sv. Ambrož: „Ta nebeška jed se v nadomestilo vsakdanjih slabost vživa. Vse tedaj, kar se s vsakdanjimi sla-

bostni pregrešiš, z jezikom, z očmi, mislimi, z jezo, nepoterpežljivostjo, z mlačnostjo v službi božji, se po tej božji hrani izbriše. S tem pospešuje toraj kristjanovo posvečenje. Njegova volja je boljša, njegove misli in želje so čisteje in zmiram bolj se razvema ljubezen božja. Duša tvoja, o kristjan, zadobi lepo, cvetočo podobo, brezmadežno in belo, kakor sv. hostija, katero prejmeš. Da pa kristjan zamore to svetost ohraniti, mu ta zakrament daje

2. potrebno moč, ker v njem prejme **močnega Boga**.

Mnogo ljudi je na svetu, ki nočejo spoznati, da tudi duša potrebuje hrane, kakor telo, ako hoče živeti. In od kod naj hrano vzame? sama od sebe? To ni mogoče, ker nič, kar je vstvarjenega, ne obstoji samo od sebe. Ali od telesa? Pa to je prah in pepel! Bog sam mora dati pomoček, ki dušo živi, ki jo krepča, ako omaguje, ki jo spodbuja, ako terpi, ki jo podpira, ako jo skušnjave nadlegujejo, ki jej proti nebesom kaže, ako se preveč zemlje oklepa — ter jej sploh moči, ki jih je zgubila, zopet nadomesti. In ta hrana je meso in kri Jezusa Kristusa. Zakaj on — nas sam zagotovi rekoč: „Moje meso je res jed, in moja kri je res pijača.“ (Jan. 6, 56.) V zakramentu sv. rešnjega Telesa se skoro enako godi, kakor v natori. Močne reči namreč slabotne na se vlečejo, podpirajo, jim pomagajo, ali jih v se povzamejo in, ako so si nasprotne, pokončajo. Ker je tedaj gotovo, da v tem zakramentu Gospoda prejmemo, ker je gotovo, da se s Kristusom, svojim močnim Bogom, s tistim levom iz rodu Judovega, ki je greh in smert in pekel premagal, zedinimo; enako se tudi mi tako rekoč va-nj spremenimo in našo slabost njegova božja moč odvzame. Kakor se hrana z našo natoro zedini, tako Kristus spremeni vse človeško s svojo ljubeznijo, s svojo voljo, s svojo močjo, da more kristjan razvnet zaklicati: „Živim, toda ne jes, ampak Kristus živi v meni!“ (Gal. 2, 20.)

Kar ima kristjan dobrega nad seboj, zato se ima sv. rešnjemu Telesa zahvaliti. Sv. rešnje Telo je moč slabotnim, zdravilo dušnoranjenim, smertnobolnim zadnja popotnica. Telo Gospodovo je, ki zdrave razveseljuje, žalostne tolaži, in varuje umirajoče. Tako nas uči sv. vera. Ali nas že to ne spodbuja, da hitimo k temu studentu življenja in zajemamo tamkaj hladilne vode, ker smo toliko potrebni pokrepčevanja!

Le poglejmo v svoje serce! Kako smo slabotni, ako hočemo po poti čednosti hoditi! Mi sicer ljubimo, kar je prav in dobro, pa vendar storimo hudo, ktereга mnogokrat nočemo. Zmir delamo dobre sklepe, pa jih ne spolnujemo, danes objokujemo svoje grehe, jutri jih pa zopet storimo. Vse bi boljše postalo, ako bi se vredno obhajali. — Naše serce je tako spremenljivo; nad vsem skoro ima veselje, le nad Bogom ne, vsega se oklepa, le Boga ne, zmir po čem hrepeni, le po Bogu ne, in zato ne najde pokoja. Vse bi bilo boljše, ako bi nebeško hrano prav vživali. — Tako malo je usmi-

ljenja, tako malo bratovske ljubezni, tako malo miru in zastopnosti med ljudmi; tako terdoserčni smo, tako sebični, tako nespravljlivi eden do drugega . . . Zakaj je tako malo sreče v rodovinah? kjer bi imela ljubezen vladati, se šopiri le sovraštvo in razpor; sv. zakon postane mučeništvo, sinovi zdivjajo, hčere hitijo za pregrešnimi vešami; oče žalosti hira, mati toči grenke solze zavoljo spačenih otrok . . . O vse bi boljše postalo, ako bi ljudje biteli pomoči iskat k tabernakelju, okrepčevati se z angeljskim kruhom!

Koliko bolj se ljudje odtegujejo zlatim žarkom solca pravice v sv. tabernakelju, kolikor bolj opuščajo vredno čiščenje in prejemanje nebeškega kruha, toliko bolj ljubezen in pobožnost umira in se med njimi razširja mlačnost in popačenost in greh in reva in nadloga. — Zato se mora sedanji svet sramovati, ako se ozre na spoznavalce in mučence prvih vekov kerščanskih. Mi vidimo, kako možje in žene, starši in otroci, mladenči in device zavoljo svoje vere z veselim obrazom hitijo na morišče pod meč ali na gromado. Kaj jim je dalo tisto nadčloveško moč, tisto nepremagljivo zvestobo v veri, tisto notranjo tolažbo, tisto junaško stanovitnost med groznimi mukami? Nič drugzega, kakor kruh močnih, nebeška mana. Zedinjeni z močnim Bogom, so bili tudi tako močni, da so očeta in mater, brate in sestre, ženo in otroke, prijatlje in znance . . . da, lastno življenje zanj žertvovali. Ne oni, so prav za prav bili, ki so se bojevali, ampak Kristus se je v njih bojeval, ker je on v njih živel. — Če je pa Zveličar v tem zakramentu naša moč in življenje, deli nam on tudi:

3. Neumerjočnost, ker prejmemo večnega Boga.

Gnade tega sv. zakramenta, glejte predragi, se ne raztezajo samo na to življenje, ampak še celo v večnost. Kristjan se tukaj vdeležuje neminljivega življenja. Tega nas Kristus sam uči: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jes ga bom obudil poslednji dan.“ (Jan. 6, 55.) Pa kako življenje prav za prav misli Zveličar? Življenje duše ali telesa? Ali bi naša duša nehala biti, umerla brez te hrane? To ne. Ali bodo duše tistih nehale biti, ki brez vere, v grehah umerjo? Tudi to ne. Vekomaj bodo ostale, ali pravega, blaženega življenja v Bogu, ktero je Kristus odperl, tega ne bodo prejele. Hudiči tudi živé in ne bodo nikoli nehali in po pravici se njih nesrečno življenje s smertjo primerja. Če tedaj od življenja govorimo — pravi sv. Krizostom — moramo tisto veličastno, neizrekljivo življenje razumeti, ktero v nebesih pričakujemo.

S prejšnjimi besedami Kristus zaznamnuje življenje telesa. „Obudil ga bom“ se reče le o truplu umerlega. Naša telesa bodo sicer, če tudi vredno prejemamo telo in kri Gospodovo, še umerla in v zemlji trohnela; ali v grobih ne bodo ostala vekomaj, ampak bodo zopet obujena in v neumerjočo natoro spremenjena.

Ker smo po sv. kerstu udje Kristusovi postali, se spodobi,

da bomo, kakor on, naša glava, tudi veličastno vstali. (Rim. 6, 8.) Po sv. zakramentu oltarja zadobimo pravico vstajenja, sv. obhajilo tako rekoč pripravlja neumerjočnost naših teles; ono vzderžuje, goji in živi pri sv. kerstu prejeta kal neumerjočnosti v našem mesu. Z veličastnim vstajenjem je pa že druženo večno, blaženo življenje. Kdor je ta kruh, bo živel vekomaj! (Jan. 6, 59.) Zato po pravici tridentinski zbor ta zakrament imenuje „zastavo našega prihodnjega veličastva in večnega življenja.“

Sklep.

O drago mi ljudstvo slovensko! Jes sem tebi nepoznan in ti meni, a ta resnica ostane za oba ista, da v tej skrivnosti ljubezni moramo, ti in jes, iskati svojega zveličanja! — „Pridite torej vsi, ki se trudite in ste obloženi, in on vas bo poživil.“ (Mat. 11, 28.) Pridite vsi, ki vas grehi težijo, ki v slabostih stočete, ki ste z nadlogami in bolečinami obtežani, on vas bo razvedril in vašim dušam moč in veselje svojega blagora podelil. Saj derži roke razdede, da bi nas kot zgubljene otroke objel ter naše ranjeno serce ozdravil. Njegove nezmerne ljubezni le nikoli ne poplačujemo z nehvaležnostjo, ne odvrčujemo njegovega usmiljenja od sebe, da bi to hrano, v kateri ga nam deli, zanemarjali. V tej čudežni skrivnosti je zapopadeno vse naše odrešenje in vse naše pričakovanje. To je studenec, ki nas opira vseh hudobij, moč božja, ki naše duše poživlja in po njej Kristus v našem umerljivem telesu zasadi neumerljivo seme, ktero bo vsklilo ob dnevu vesoljne sodbe. V tej skrivnosti vidimo vshajati zarijo našega vstajenja in v tej skrivnosti bodo enkrat vsa naša zla našla svoj konec. Ker naši grehi, naši boji, naše slabosti, naše solze, naše hrepenenje se bodo po njej končale in jih več ne bo. S svetim Bogom, z močnim Bogom, z večnim Bogom zedinjeni, bomo čez greh in smert in grob obhajali zmago. „Kdor je njegovo meso, in pije njegovo kri, bo živel vekomaj.“

O Gospod in Bog, Jezus Kristus bodi milostljiv svojemu ljudstvu! Sprejmi naše slabo češčenje. Usliši tiste, ki k tebi kličejo, pokrepčaj vse, ki svoje grehe objokujejo in se bližajo k tvojemu oltarju. In če smo tako mlačni, ne serdi se nad merzloto naših serc, užgi ti v njih ogenj nebeške ljubezni. Odpusti tudi tistim, ki te dosti ne poznajo in ne časté in bodi nam vsem v tem čudežnem zakramentu vedno sveti, močni, živi Bog, da nas vse pripelješ k večnemu življenju. Amen.

Družba sv. Mohora.

V zadnji odborovi seji, katera se je dne 1. t. m. veršila, so se odborniki posvetovali o sledečih družbinah zadevah:

1. Velecenjeni gosp. profesor Josip Staré, ki je več let marljivo in vspešno opravljaj poverjeniški posel v Zagrebu, je postal ravnatelj gimnazijskih šol v Belovaru, po njegovem odhodu je Zagrebačko poverjenišvo blage volje prevzel prečastiti gospod Cvjetko Rubetić, profesor in kateket viših realnih šol in urednik društva sv. Jeronima. Odbor izreka gospodu za prijazno ponudbo priserčno zahvalo ter prosi stare in nove družbenike v Zagrebu, naj se zaradi vpisovanja v prihodnje oglašajo pri novem g. poverjeniku.

2. Za slovensko slovstvo velezasluzeni, prezgodaj umerli pisatelj Josip Jurčič je svoje dni z izvrstnimi spisi podpiral družbo sv. Mohora. Perva večja njegova povest, „Jurij Kozijak“ in tudi zadnja doveršena pripoved: „Ponarejeni bankovci“ je v družbinah „Večernicah“ zagledala beli dan. Ker se je v Ljubljani osnoval odbor v ta namen, da pokojnemu rodoljubu postavi dostojen spomenik, spodobi se, da se tudi družba sv. Mohora o tej priložnosti izkaže hvaležna svojemu zasluženemu pisatelju. Obveljal je tedaj predlog, naj se osnovalnemu odboru za Jurčičev spomenek iz družbine blagajnice pošlje donesek 25 goldinarjev.

3. Iz družbinega oglasnika (v Koledarji za l. 1882 str. 141) je udom znano, da prečastiti gospod dr. Ivan Križanič, prof. bogoslovja in podvodja duh. semenišča v Mariboru, spisuje „Zgodovino sv. katoliške cerkve za slovensko ljudstvo“. Oddelek, kateri pripoveduje zgodbe sv. cerkve prvega veka, to je, od Kristusovega rojstva do konca sedmega stoletja, je marljivi pisatelj srečno doveršil in rokopis odboru že izročil. Ker je gradivo za prihodnje družbino leto konečno določeno in uredjeno, sklenil je odbor, da pride prvi zvezek „Cerkvene zgodovine“ l. 1883 v natis; ob enem pa bi se za tisto leto ustavila izdava X. snopiča: „Občne zgodovine“. Ta sprememba utegne zadovoljiti one ude, katerim ni prav po volji, da se izdava in nadaljuje od drugih in odličnih strani jako pohvaljena Staretova „Občna zgodovina.“

Neimenovan „Detoljub“ je družbin odbor razveselil z rokopisom, ki bode vsem družbenikom, zlasti pa prijateljem slov. mladine dobro došel. Poslovenil je nježno nemško knjižico: „Kinderspiegel“ von Dr. Falk, katera je Nemcem tako priljubljena, da je doživela že 12. natis. Poslovenjen rokopis: „Pobožni otroci ali izgledi pobožnega življenja“ pregledujejo sedaj presojevalci z nalogo, da o njegovi razsodbi v prihodnji seji poročajo.

4. Neutrudljivi družbin pisatelj in prijatelj g. Ivan Lapajne, ravnatelj mestnih šol v Kerškem, je odboru objavil sledeči predlog: Med družbeniki č. družbe je največ kmetov. Veliko število

je pa tudi naših domačih rokodelcev. Na perve se je oziral slavni odbor do zdaj še največ, ker je izdal precej knjig gospodarskega zadržaja. Ali ne bi bilo na mestu, ako bi sl. odbor v bodoče enkrat izdal teoretičen, splošen poduk o rokodelstvih? Ali ne bi se č. družba rokodelcem slovenskim prikupila, ako bi izdala knjigo, v kateri bi se poudarjala važnost rokodelskega stanu, v kateri bi se dajali dobri nauki rokodelcem v obče in še posebej tistim, kateri so po Slovenskem najbolj naseljeni?

Za sestavo take knjige bi moral človek sicer sam se še nekoliko učiti iz raznih strokovnih knjig, a koristilo bi se s tem našemu Slovenstvu mnogo, ako bi dotična knjiga (recimo jej „Slovenski rokodelc“⁴) imela vse izraze rokodelske, imena rokodelskih orodij, delov njih izdelkov in opravkov v slovenskem in nemškem jeziku. S tako knjigo bi se morda nekoliko odpravilo obilo nemškutarenje pri naših rokodelcih.

Ako bi bil sl. odbor pripravljen pri priložnosti tako knjigo izdati, napravil bi jes še natančni načert, po katerem naj bi bila knjiga osnovana, in bi se morebiti tudi sam lotil v dolgih zimskih večerih spisovati jo.⁴

Ne da se tajiti, da je podučna knjiga za naše rokodelce dandanes živa potreba; drugi narodi imajo podučnih bukev o rokodelstvu na kupe, mi Slovenci nijednih. Odbor je g. Lapajnetu za nasvet in za ponudbo hvaležen ter ga je prosil, naj sestavi natančnejši načert, po katerem namerava knjigo „Slovenski rokodelc“ vrediti.

5. Dan pred sejo, o kateri tu kratko poročamo, je došlo iz Ljubljane prežalostno poročilo o Bleiweisovej smerti. Kako rad bi bil odbor družbe sv. Mohora in corpore šel preslavnemu rodoljubi k pogrebu, da bi v imenu cele družbe Očetu Slovencev in največjemu dobrotniku slovenskega naroda izkazal zadnjo čast! Žalibog da službine razmere nijednemu odborniku tega niso dopuščale. Svoje priserčno sočutje in omilovanje pa je odbor vsaj telegrafično žalujočej Bleiweisovej rodovini izrekel. Odborniki duhovskega stanu so ob enem se dogovorili, da bodo drugi dan, na mesto, da bi mertvaški oder venčali z venljivim vencem, pokojnemu v večni dušni mir in blagor darovali daritev sv. meše. Kakor žaluje ves narod po nenadomestljivi zgubi svojega voditelja in očeta, tako občutijo Bleiweisovo izgubo vsi narodni zavodi, vse narodne ustanove, katerim je glavna naloga, da Slovence podučujejo in izobrazujejo. Kajti do malega vse je ravno Bleiweis k življenju probudil, z bistrim svojim umom in izkušnim svetom jih vodil in neprestano podpiral. To velja tudi o družbi sv. Mohora. Bleiweisov jasni duh je spredel in spoznal potrebo, pa tudi veliko važnost družbe za narodno omiko. Odkar je bila ustanovljena, ostal jej je najzvestejši ud do svoje smerti, v „Novicah“ je leto za letom vabil Slovence k pristopu in ravno njegovo priporočilo je največ pripomoglo, da

se je družba tako hitro med narodom vkoreninila in tako lepo razcvetela. Bodi neumerlemu dobrotniku tudi v tem oziru večna hvala in na veke hvaležni spomin! Družba sv. Mohora je sicer že nekoliko poslavlila velike Bleiweisove zasluge, stavila je še živemu hvaležen spomenik s tem, da je l. 1880 v 35. zvezku „Slov. Večernic“ objavila obširnejši životopis slavnega moža. Gotovo pa so mnogoštevilnim njegovim znancem, prijateljem in častilcem znane še druge zanimivljive in podučljive čertice iz življenja tako delavnega in značajnega domoljuba, katere v životopisu niso omenjene. Družbin odbor vljudno prosi, da bi enake čertice kaka spretna pisateljeva roka nabirala ter izbrane družbi v ta namen naklonila, da se kot dodatek životopisa v „Večernicah“ ali v „Koledarji“ ponatisnejo in kot šopek spominskih cvetlic položijo na grob nepozabljivemu očetu in dobrotniku slov. naroda — dr. Jan. Bleiweisu.

Mir.

Tako bo ime novemu časniku, ki bode ob novem letu začel v Celovcu izhajati.

„Napravite mir med mojimi narodi“, so rekli naš svitli cesar nekdam svojim ministrom.

Grof Taaffe, predsednik sedanjega ministerstva, je oznanil kot svojo prvo in najimunitnejšo nalogo: Napraviti spravo in mir med avstrijskimi narodi.

Premilostljivi naš knezoškof dr. Peter Funder so v svojem prvem pastirskem listu pisali te-le besede: „Varovati v deželi mir, moram šteti med najimunitnejša pa tudi najbolj premissljena dela svojega poklica. Vsem prebivalcem Koroške dežele, Nemcem in Slovencem, duhovnim in posvetnim, moram klicati izpred oltarja: „Mir Vam bodi“. — Posvetne najviše oblasti — in cerkvene — torej oznanuje mir in spravo med avstrijskimi narodi, — zraven pa tudi kažejo pot, po katerem se more zaželjeni mir doseči.

Presvitli cesar so pred dvema letoma v svojem prestolnem govoru rekli: „Avstrija naj bode varhinja pravic vseh narodov.“

Grof Taaffe je v državnem zboru že večkrat rekel: „V Avstriji se ne sme na steno pritiskati noben narod — ne nemški ne slovanski.“

Premilostljivi knezoškof Peter pa so v svojem listu pisali: „Vsakemu svoje. Vsak narod ima pravico, da se razvija po svoje, svoj materni jezik omika in v čast postavi.“ — Da se toraj od posvetne in cerkvene oblasti zaželjeni namen doseže in sveti mir napravi med narodi, k temu, kolikor mogoče, pripomagovati, to bode namen in naloga novemu časniku: „Mir“.

Oglašajo se nasprotniki, ki pravijo, da mi Slovenci na Koroškem že tako vse imamo, kar naše serce poželjuje in nam nočejo dovoliti ničesar: Nemščina naj gospoduje v solah in kancelijah in naših ljubih otročičev perva skerb in naloga mora biti, učiti se nekaj nemških besed, da imajo vsaj kaj pozabiti. Oglašajo se pa tudi naši prijatelji, ki mislijo nam pomagati in narodne pravice nam privojskovati, pa žalibog! da naših želj in razmer prav ne poznajo, in toraj vse pretirajo, nam nepotrebnih sitnost napravljajo in škodujejo. Noben teh potov ne pelje k spravi in miru, temveč k razpertiji in sovraštvu.

Edini pot do sprave in miru je: Vsakemu svoje!

Mi Koroški slovenski rodoljubi tudi terdimo, hočemo in tirjamo: Vsakemu svoje, ne več ne manj. Ne preveč na levo, ne preveč na desno, temuč po sredi: Posrednji pot — zlati pot. Ta posrednji pot hoče hoditi novi časnik: „Mir.“

Izhajal bode v tiskarni družbe sv. Mohorja dvakrat v mesecu in sicer 10. in 25. dan vsakega meseca. — Veljal bode le en goldinar na celo leto in donašal polno torbo podučnih, mikavnih in kratkočasnih sestavkov in novic.

Programa — mislim — mi ni treba razglašati; saj delam že od leta 1848 — toraj že več ko 32 let — po enem in tistem programu, po enem in tistem kopitu; program moj je: Vsakemu svoje in vse za Boga, cesarja in domovino.

Slovenci, posebno slovenski rodoljubi! podpirajte to moje novo podvzetje, kterege se lotim le na prošnje naznanjene mi od vseh strani. Cena je nizka, potreba takega časnika je silna: Glejte, da spravite v vsako faro po več iztisov, da sčasoma iz malega zraste veliko. Primate tudi za pero, pridno dopisujte in pomagajte krepko!

Rodoljubi po celej Sloveniji! Imate zdaj lepo priložnost v djanju pokazati rodoljubje svoje. Darujte za mili naš narod vsaj prvo leto nekaj rajnišev, da se več iztisov spravi med ljudstvo, da se ljubezen do branja bolj oživi in da se zaspani Slovenci zbudijo in ponosno kličejo: Mi smo mi! Vse za Boga, cesarja in domovino.

Naročnina naj se nemudoma ali na me ali na vredništvo „Mir“ pošlje! Božja pomoč!!

Perva številka pride na svitlo 10. januarja 1882.

Andrej Einšpieler,
izdajatelj in vrednik.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Globočnik Jan. je dobil faro Pontabel in č. g. Inanger Jan. faro Visokabrežnica. Č. g. Hain Jož. pride za provizorja v Steuerberg in oskerbuje zraven faro Wachsenberg. — Umerl je č. g. O. Remigij Lipež, kapucin. R. I. P. — Sv. leto se je 8. decembra prav slovesno končalo. Po slovesnih večer-

nica se je zapela hvalna pesem: Te Deum in zvonovi so zapeli po vseh cerkvah.

Lavantinska škofija. Č. g. Zdolšek Fr. je dobil faro v Solčavi. Za provizorja gresta čč. gg. Žmavec Juri v Remšenik in Kolar V. v Kebelj. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Jan J. v Reichenburg, Pignar Fr. v Lembah, Kolenko Mart. k sv. Urbanu pri Pt., Šmid J. v Rečco in Tamše J. v Koprivnico. — Umerla sta čč. gg. Zupane G. in Klemenčič A. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Č. g. Smerekar Jož. bogosl. profesor je postal konsist. svetovalec. Č. g. Končnik Mart. je dobil faro Javorje in č. g. Jakelj J. faro Rudnik. Č. g. Gantar Lov gre za provizorja v Čermošnice. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Šlibar Gr. v Kamnik, Mavrič Jan. v Podbrežje, Močilnikar Jož. Sodrašico, Kadunc Fr. v Kočevje in Sušnik Jak. Hrenovice.

Vabilo.

Spet se bliža leto svojemu koncu in „Slovenski Prijatelj“ nastopi svoj eden in trideseti tečaj. Lepa starost! Hvala Bogu in čč. gg. naročnikom, da so temu časniku pomagali do take visoke starosti! Nadjaje se božje pomoči in podpore zvestih naročnikov stopi „Slov. Prijatelj“ v novo leto 1882. Prizadeval si bode tudi v prihodnjem letu prijateljem in podpirateljem svojim lepo postreči. Donašal bode:

1. Pridige za vsenedelje in praznike cerkvenega leta, postne pridige, govore pri raznih cerkvenih svečanostih in pridige za Slovencem bolj znane in priljubljene svetnike in svetnice božje.

2. Šolske katekeze, ktere so se leta 1878 začele za take šolarje, katerim se že veči katekizem v roke poda, po katerem se morajo iz glave učiti. Te katekeze podaja č. g. Mraz Tomaž, župnik v Vuhretu lavantinske škofije.

3. Duhovske zadeve od vseh naših slovenskih škofij: Kerške, Ljubljanske, Goriške, Teržaške in Lavantinske.

4. Od družbe sv. Mohora vse oklice in vabila.

„Slov. Prijatelj“ za l. 1882 velja 4 gl.; naročnina naj se pošlje meni po nakaznicah. Z Bogom!

Andrej Einšpieler,
založnik in vrednik.

Odgovorni izdajatelj in vrednik Andrej Einšpieler.
Natisnila tiskarna družbe sv. Mohora v Celovcu.

